

Forest Stewardship Council®

FSC® kontrollitud puidu hankimise nõuded

FSC-STD-40-005 V3-1 ET

Kõik õigused kaitstud FSC® 2017 FSC®F000100

Standard

Nimetus:	FSC® kontrollitud puidu hankimise nõuded
Dokumendi viitecode:	FSC-STD-40-005 V3-1 ET
Kinnitaja:	FSC direktorite nõukogu
Kontaktandmed kommentaari saatmiseks:	FSC International Center Policy and Standards Unit Charles-de-Gaulle-Str. 5 53113 Bonn, Germany +49 0 228 36766 0 +49 0 228 36766 30 policy.standards@fsc.org

© 2017 Forest Stewardship Council, A.C. Kõik õigused kaitstud.

Teos on kaitstud väljaandja autoriõigusega ning ühtegi selle osa ei tohi ilma väljaandja kirjaliku nõusolekuta taasesitada ega kopeerida ühelgi kujul ega ühegi vahendiga (graafiliselt, elektrooniliselt ega mehhaaniliselt, kaasa arvatud fotokopeerimisega, salvestamisega, lindistamisega ega infona otsingusüsteemides).

Käesoleva dokumendi trükikoopiad on ainult informatiivsed. Kasutage FSC veebisaidil (ic.fsc.org) olevat elektroonilist versiooni, et tugineda kindlalt viimasele versioonile.

FSC® kontrollitud puidu hankimise nõuded

FSC-STD-40-005 V3-1 ET

Forest Stewardship Council® (FSC, eesti keeles Metsahoolekogu) on vabaühendus, mis toetab keskkonnahoidlikku, sotsiaalselt kasulikku ja majanduslikult elujõulist metsade majandamist kogu maailmas.

FSC soovib, et maailma metsad vastaksid nii praeguste kui ka tulevaste põlvkondade sotsiaalsetele, ökoloogilistele ja majanduslikele õigustele ja vajadustele.

Versiooni saamislugu

- V1-0** 2004. aasta septembris kinnitas FSC direktorite nõukogu standardi FSC-STD-40-005 esimese versiooni V1-0 *FSC standard, mis käsitleb FSC sertifikaadita kontrollitud puitu*.
- V2-0** Standardi põhjalikum uuendamine. Standardi FSC-STD-40-005 versioonis V2-0 esitatud muudatused tulenesid kontrollitud puidu tehnilise töörühma soovitustest ja kommentaaridest, mis saadi huvirühmadelt FSC kontrollitud puidu standardite uuendamise käigus aastatel 2005 ja 2006. FSC direktorite nõukogu kinnitas standardi FSC- STD-40-005 V2-0 *FSC kontrollitud puidu ettevõtte hindamise standard* 2006. aasta oktoobris.
- V2-1** See standardi väiksem uuendamine hõlmas muudatusi versiooni V2-0 väiksemate ebakõlade kõrvaldamiseks. FSC tegevdirektor kinnitas selle versiooni 2007. aasta aprillis.
- V3-0** Selleks standardi põhjalikumaks uuendamiseks andis peamise toetuse FSC 2011. aasta üldkogu liikmete ettepanek nr 51 „Kontrollitud puidu süsteemi tugevdamine“. FSC direktorite nõukogu kinnitas standardi FSC-STD-40-005 versiooni V3-0 Requirements for Sourcing FSC Controlled Wood (FSC kontrollitud puidu hankimise nõuded) 2015. aasta novembris ja see avaldati 2015. aasta detsembris.
- V3-1** Standardit uuendati direktorite nõukogu 2016. aasta juulis toimunud 72. kohtumise otsuste arvessevõtmiseks. Lisaks kooskõlastati standardit täiendavalt puidumäärusega ning tehti redaktsioonilisi muudatusi. Versiooni kinnitas FSC peadirektor 2017. aasta veebruaris ja see avaldati 2017. aasta märtsis.

Sisukord

- A Eesmärk
- B Ulatus
- C Jõustumine ja kehtivus
- D Viited
- E Mõisted ja definitsioonid

I OSA NÕUETEKOHASE HOOLSUSE SÜSTEEM

- 1 Nõuetekohase hooldsuse süsteemi rakendamine ja toimivana hoidmine
- 2 Materjali kohta teabe kogumine
- 3 Riskihindamine
- 4 Riski vähendamine

II OSA KVALITEEDIJUHTIMISE SÜSTEEM

- 5 Pädevus, dokumendid ja tõendid
- 6 Avalik teave
- 7 Huvirühmade panus ja kaebused

- Lisa A Organisatsiooni tehtav riskihindamine
- Lisa B Huvirühmadega konsulteerimise miinimumnõuded
- Lisa C Ekspertide kvalifikatsiooni miinimumnõuded
- Lisa D Kontrollitud puidu hindamise protsessi kokkuvõte (informatiivne)
- Lisa E Kontrollimeetmete kavandamise juhised ja näited (informatiivne)
- Lisa F Osalemine FSC kiuanalüüsi programmis (informatiivne)
- Lisa G Ettevõtte põhjaliku riskihindamise vorm (inglise keeles, informatiivne)
- Lisa H Standardi versioonide 2-1 ja 3-1 võrdlustabel (inglise keeles, informatiivne)

A Eesmärk

Standardis esitatakse nõuded FSC sertifitseeritud tarneahelaga organisatsioonide nõuetekohase hoolsuse süsteemile vastuvõetamatutest allikatest pärit materjali vältimiseks. Vastuvõetamatust allikast pärit materjali ei tohi kasutada FSC Mix toodetes.

Viis FSC kontrollitud puidu kategooriat (edaspidi: kontrollitud puidu kategooriad) vastuvõetamatust allikast pärit puidu jaoks:

- 1) ebaseaduslikult üles töötatud puit;
- 2) traditsioonilisi ja inimõigusi rikkudes üles töötatud puit;
- 3) puit, mis pärineb metsadest, kus metsamajandustegevus ohustab kõrge kaitseväärtusega objekte;
- 4) puit, mis pärineb istandikeks või mittemetsanduslikuks kasutuseks raadatud metsadest; ja
- 5) puit, mis pärineb metsadest, kuhu on istutatud geneetiliselt muundatud puid.

B Ulatus

Käesoleva standardiga kehtestatakse nõuded nõuetekohase hoolsuse süsteemile, mis on ette nähtud FSC väiteta tarnitud materjaliga seotud riski hindamiseks ja vähendamiseks.

Standard nõuab oma peamises rakendusvaldkonnas riskihinnangute kasutamist, mille eesmärk on hinnata vastuvõetamatutest allikatest hankimise riski. Kui tuvastatakse materjali allikaga seotud määratletud või määratlemata risk või tarneahelas segunemise risk, peab organisatsioon riski vähendamiseks rakendama kontrollimeetmeid.

Käesolev standard on rakendatav organisatsioonides, kes rakendavad standardit *FSC-STD-40-004 Tarneahela sertimine (Chain of Custody Certification)* ning soovivad, et nende sertifikaadi ulatusse kuuluks kontrollitud puit. Sellised organisatsioonid võivad kohaldada käesolevat standardit, et tõendada FSC sertifikaadita materjali sobivust FSC kontrollitud puidu ja/või FSC Mix toodete tootmiseks ja müümiseks. See ei ole mõeldud FSC kontrollitud puidu väitega müüdava materjali hankimiseks FSC sertifitseeritud organisatsioonidelt.

Kõiki standardi osasid loetakse normatiivseks, kaasa arvatud standardi ulatus, jõustumiskuupäev, viited, terminid, määratlused, tabelid ja lisad, kui ei ole kindlaks määratud teisiti.

Organisatsioon ei tohi kasutada standardit FSC kontrollitud puidu hankimiseks tarneüksustelt, mida ta ise (või tema tütarorganisatsioon) omab või juhib, välja arvatud juhul, kui kõigi viie kontrollitud puidu kategooria jaoks on 31. detsembriks 2017 kavandatud tarneüksusi hõlmava piirkonna FSC riskihindamine. Kui FSC riskihindamist ei ole kavandatud, võib need allikad eraldi sertifitseerida standardi *FSC-STD-01-001 FSC Principles and Criteria* (FSC metsamajandamise printsiibid ja kriteeriumid) või standardi *FSC-STD-30-010 Forest Management Requirements for FSC Controlled Wood Certification* (FSC kontrollitud puidu sertifitseerimise metsamajandamise nõuded) alusel.

C Jõustumine ja kehtivus

Kinnitamiskuupäev	11. november 2015
Avaldamiskuupäev	18. detsember 2015
Jõustumiskuupäev	1. juuli 2016
Üleminekuperiood	1. juuli 2016 – 31. detsember 2017

D Viited

Käesolevas dokumendis viidatakse järgmistele dokumentidele või nende osadele, mida tuleb käsitada normina ja mis on käesoleva dokumendi kohaldamisel olulised. Kuupäevata viidete korral kohaldatakse viidatud dokumendi uusimat versiooni (kaasa arvatud kõik muudatused).

FSC-PRO-60-002a FSC National Risk Assessment Framework (for the implementation of Annex A (FSC riigisisese riskihindamise raamistik (Lisa A rakendamiseks))

FSC-PRO-60-002b List of FSC Approved Controlled Wood Documents (Loetelu FSC kinnitatud kontrollitud puidu dokumentide kohta) FSC-STD-40-004 Tarneahela sertimine (Chain of Custody Certification)

FSC-STD-50-001 Requirements for Use of the FSC Trademarks by Certificate Holders (FSC kaubamärgi kasutamise nõuded sertifikaadiomanikele)

E Mõisted ja definitsioonid

Käesoleva standardi rakendamisel kehtivad terminid ja määratlused, mis on esitatud dokumentides *FSC-STD-01-001 FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship (FSC metsamajandamise printsiibid ja kriteeriumid)*, *FSC-STD-01-002 FSC Glossary of Terms (FSC terministandard)*, *FSC-STD-40-004 Tarneahela sertimine*, *FSC-PRO-60-002a FSC National Risk Assessment Framework (FSC riigisisese riskihindamise raamistik)*, ning allpool esitatud terminid ja määratlused.

MÄRKUS. Mõne käesolevas standardis kasutatud mõiste määratlust on ajakohastatud, mistõttu see erineb varasemates FSC normdokumentides esitatust.

Kõrvaltoode (Co-product): teise samast toorainest toote (põhitoot) esmase tootmise käigus saadud toode (nt saematerjali tootmisel tekkivad saepuru ja laastud).

Kaebus (Complaint): kirjalik ja faktidega tõendatud avaldus, millega kolmas isik väljendab rahulolematust seoses organisatsiooni vastavusega käesolevale standardile.

MÄRKUS. Hõlmab kaebusi, mis esitatakse organisatsiooni tarnijate ja/või alltarnijate kohta.

Kontrollimeede (Control measure): tegevus, mida organisatsioon peab rakendama, et vähendada materjali vastuvõetamatust allikast hankimise riski.

Kontrollitud materjal (Controlled material): FSC väiteta tarnitud toormaterjal, mis on hinnatud vastavaks standardis *FSC-STD-40-005 V3-1 FSC kontrollitud puidu hankimise nõuded (Requirements for Sourcing FSC Controlled Wood)* esitatud nõuetele.

Nõuetekohase hoolsuse süsteem (NHS): meetmete ja menetluste süsteem materjali ebasoovitavast allikast hankimise ohu vähendamiseks. NHS sisaldab kolme elementi: teabe kogumine, riskihindamine ja riski vähendamine (vajaduse korral).

MÄRKUS. Nõuetekohase hoolsuse süsteemi määratlus on kohandatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrusest (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused (ELi puidumäärus).

Metsa raadamine (Forest conversion): loodusmetsa eemaldamine inimtegevusega ilma järgneva uuendamiseta.

MÄRKUS. Raadamine võib toimuda maakasutuse muutmise tõttu (nt istandike, põllumajandusliku või karjatatava maa, elamumaa, tööstusmaa või kaevanduse rajamine) või juhul, kui metsamajandusliku tegevuse käigus on tehtud lageraie ja metsa ei ole uuendatud. Maksimaalne ajavahemik lageraie ja metsauuenduse tegemise vahel tuleks kindlaks määrata olemasolevate õigusaktide, hea tava jmt alusel, mis on hinnatava ala puhul oluline.

(Allikas: FSC-PRO-60-002a FSC National Risk Assessment Framework (FSC riigisisese riskihindamise raamistik))

FSC kontrollitud puit (FSC Controlled Wood): materjal või toode väitega FSC Controlled Wood.

FSC ülemaailmne metsaregister (FSC Global Forest Registry): veebiandmebaas, mille andmed võivad toetada FSC kontrollitud puidu nõuete rakendamist. URL: www.globalforestregistry.org

Madal risk (Low risk): riskihindamise põhjal tehtud järeldus, et konkreetse geograafilise piirkonna materjali vastuvõetamatust allikast pärinemise risk ei ole märkimisväärne. (Allikas: FSC-PRO-60-002a FSC National Risk Assessment Framework (FSC riigisisese riskihindamise raamistik))

MÄRKUS. FSC madal risk on samaväärne ELi puidumääruses nimetatud ohuga, mis „ei ole märkimisväärne“.

Madala riskiga piirkond (Low risk area): piirkond, kust materjali hankimisele on riskihindamise tulemusena määratud madal risk.

Materjal (Material): materjal, mis pärineb metsast (nt puit ja puittooted ning mittepuidulised metsasaadused) või FSC väiteta päästetud puit, mida organisatsioon hindab, et teha kindlaks, kas see pärineb vastuvõetavatest allikatest.

Sobimatu tooraine (Non-eligible inputs): mis tahes tooraine, mis ei sobi kasutamiseks konkreetse FSC tooterühma koostises. (Allikas: kohandatud sobiva tooraine määratlusest, mis on esitatud standardis FSC-STD-40-004 *Tarneahela sertimine*)

Tahvel 1. Mõisted

Materjali, kontrollitud materjali ja FSC kontrollitud puidu erinevusi võib kirjeldada järgmiselt.

Materjali hindab organisatsioon käesoleva standardi alusel. Pärast kinnitust, et standardi nõuded on täidetud, võib sellest saada kas kontrollitud materjal või FSC kontrollitud puit.

Kontrollitud materjal on materjal, mille kohta on antud kinnitus, et see vastab käesolevale standardile, ja mida kasutatakse organisatsioonisiselt FSC toodete toorainena.

FSC kontrollitud puit on materjal, mille kohta on antud kinnitus, et see vastab käesolevale standardile, standardile FSC-STD-40-004 või standardile FSC-STD-30-010, ja mis on kas ostetud sellisena tarnijalt (standardi FSC-STD-40-004 kohaselt) või liigitatud selliseks käesolevat standardit rakendava organisatsiooni poolt müügiks teisele organisatsioonile (s.t ei kasutata organisatsioonisisese tootmises).

Organisatsioon (Organization): isik või üksus, kes omab või taotleb sertifikaati ja vastutab seega FSC sertifitseerimise aluseks olevatele nõuetele vastavuse tõendamise eest. (Allikas: *FSC-STD-01-001 FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship*) (FSC metsamajandamise printsiibid ja kriteeriumid)

Päritolu (Origin): piirkond, kus materjal üles töötati.

MÄRKUS. Päritolu määratlemisel kasutatav skaala võib varieeruda (nt riigi haldusüksus või tarneüksus) ja oleneb konkreetsele piirkonnale määratud riskist ja vajaduse korral kontrollimeetmetest.

Kvaliteedijuhtimise süsteem (Quality management system): organisatsiooni struktuur, poliitikad, protseduurid, protsessid ja ressursid, mis on vajalikud kvaliteedijuhtimise rakendamiseks.

Riskihinnang (Risk assessment): hinnang materjali vastuvõetamatust allikast hankimise riski, sealhulgas päritoluga seotud riski ja tarneahelas materjali segamise riski kohta.

Päritoluga seotud riski hindamist on mitut tüüpi (joonis 1):

Riigi riskihinnang (National risk assessment, RRH): hinnang vastuvõetamatust allikatest hankimise riski kohta konkreetsetes riigis või piirkonnas, mis on koostatud vastavalt standardile *FSC-PRO-60-002 The Development and Approval of FSC National Risk Assessments (FSC riigi riskihinnangu koostamine ja kinnitamine)*. (Allikas: *FSC-PRO-60-002 The Development and Approval of FSC National Risk Assessments (FSC riigi riskihinnangu koostamine ja kinnitamine)*)

Riikide riskihinnangud, mis on kinnitatud *FSC-PRO-60-002 V2-0* alusel (nn vanad riskihinnangud), kehtivad kuni 31. detsembrini 2018. Kui riigi riskihinnangut ei uuendata versiooni *FSC-PRO-60-002 V3-0* alusel 31. detsembriks 2018, muutuvad hinnanguga hõlmatud piirkonnad hindamata piirkondadeks.

Keskne riigi riskihinnang (Centralized national risk assessment, KRRH): riigi riskihinnang või selle osa, mille on koostanud FSC rahvusvaheline keskus.

MÄRKUS. RRH-le ja KRRH-le viidatakse ühiselt kui FSC riskihinnangule.

Ettevõtte riskihinnang (Company risk assessment, ERH): organisatsiooni hinnang hindamata piirkondades vastuvõetamatust allikatest hankimise riski kohta, mis on koostatud standardi *FSC-STD-40-005 V3-1 Requirements for Sourcing FSC Controlled Wood (FSC kontrollitud puidu hankimise nõuded)* lisa A alusel. Ettevõtte riskihinnangut võib kasutada ainult riigi või selle osa kohta juhul, kui 31. detsembriks 2017 on kavandatud FSC riskihindamine kõigi viie kontrollitud puidu kategooria kohta.

Põhjalik ettevõtte riskihinnang (Extended company risk assessment, PERH): organisatsiooni hinnang hindamata piirkondades vastuvõetamatust allikatest hankimise riski kohta, mis on koostatud eeskirja *FSC-PRO-60-002a FSC National Risk Assessment Framework (FSC riigisisese riskihindamise raamistik)* ja standardi *FSC-STD-40-005 V3-1 Requirements for Sourcing FSC Controlled Wood (FSC kontrollitud puidu hankimise nõuded)* alusel.

Organisatsioon hindab oma tarneahelates materjali segunemise riski.

1. Riigi riskihinnang (RRH) koostatakse *FSC-PRO-60-002 V3-0* alusel
Kui see on olemas, peab organisatsioon seda kasutama.
  2. Keskne riigi riskihinnang (KRRH)
Seda tuleb kasutada, kui see on koostatud kõigi viie kontrollitud puidu kategooria kohta ja RRH-d ei ole *FSC-PRO-60-002 V3-0* alusel koostatud, samuti *FSC-PRO-60-002 V2-0* alusel koostatud RRH asemel.
  3. Riigi riskihinnang (RRH), mis on koostatud *FSC-PRO-60-002 V2-0* alusel (nn vanad RRH-d)
Tuleb kasutada, kui pole ei standardi *FSC-PRO-60-002 V3-0* alusel koostatud RRH-d ega täielikku KRRH-d. Ei tohi kasutada pärast 31. detsembrist 2018.
  4. Ettevõtte riskihinnang
Võib koostada üksnes RRH või KRRH valmimist oodates, juhul kui need on kavandatud.
- VÕI
5. Põhjalik ettevõtte riskihinnang
Võib koostada hindamata riskiga piirkondade kohta üksnes juhul, kui FSC riskihinnangut ei ole.

Joonis 1. Käesoleva standardi rakendamiseks sobivate riskihinnangute hierarhia. Kasutada tuleb kõige eespool loetletud riskihinnangut, mis tarnepiirkonna kohta on olemas (alates esimesest, riigi riskihinnang (RRH), mis on koostatud *FSC-PRO-60-002 V3-0* alusel). Kinnitatud RRHde loetelu koos teabega hinnangu aluseks oleva eeskirja *FSC-PRO-60-002* versiooni kohta on esitatud dokumendis *FSC-PRO-60-002b List of FSC Approved Controlled Wood Documents* (Loetelu FSC kinnitatud kontrollitud puidu dokumentide kohta).

Määratletud risk: eeskirja *FSC-PRO-60-002a FSC National Risk Assessment Framework* (FSC riigisisese riskihindamise raamistik) alusel tehtud riskihindamise järeldus, et konkreetses geograafilises piirkonnas on vastuvõetamatutest allikatest pärit metsasaaduste hankimise või tarneahelasse sisenemise risk, mida ei saa lugeda väikeseks. Sellise riski laad ja ulatus määratakse kindlaks toimivate kontrollimeetmete määratlemiseks. (Allikas: *FSC-PRO-60-002a FSC National Risk Assessment Framework* (FSC riigisisese riskihindamise raamistik))

Määratletud riskiga piirkond (Specified risk area): piirkond, kust materjali hankimisele on eeskirja *FSC-PRO-60-002a FSC National Risk Assessment Framework* (FSC riigisisese riskihindamise raamistik) kohase riskihindamisega määratud määratletud risk. (Allikas: *FSC-PRO-60-002a FSC National Risk Assessment Framework* (FSC riigisisese riskihindamise raamistik))

Tarnija (Supplier): üksikisik, ettevõtte või muu juriidiline üksus, mis tarnib materjali organisatsioonile.

Alltarnija (Sub-supplier): üksikisik, ettevõtte või muu juriidiline üksus, mis tarnib materjali tarnijale või teisele alltarnijale.

Tarnepiirkond (Supply area): geograafiline piirkond, kust materjali hangitakse. Tarnepiirkond ei pea olema kindlaks määratud ühe ühtse alana; see võib koosneda mitmest eraldi piirkonnast, mis võivad hõlmata mitut poliitilist jurisdiktsiooni, sh riiki, või mitut metsatüüpi.

Tarneüksus (Supply unit): selgelt määratletud piiridega mets, mida majandatakse ühe metsamajandamisesmärkide kogumi alusel. See hõlmab kõiki rajatisi ja alasid, mis jäävad selliste geograafiliste alade piiridesse või piirnevad selliste aladega, mis õiguslikult kuuluvad metsamajandajale või mille majandamine on metsamajandaja kontrolli all või mida metsamajandaja majandab või tema nimel majandatakse metsamajandamise eesmärkidele kaasa aitamiseks.

MÄRKUS. Tarnepiirkonna ja tarneüksuse ruumilist suhet kujutab joonis 2.

Vastuvõetamatud allikad (Unacceptable sources): materjali allikad, mis ei vasta kontrollitud puidu kategooriate nõuetele.

Määratlemata risk (Unspecified risk): eeskirja *FSC-PRO-60-002 V2-0* alusel tehtud riigi riskihindamise järelalus või ettevõtte riskihindamise järelalus, et konkreetsetes geograafilises piirkonnas on vastuvõetamatutest allikatest pärit metsasaaduste hankimise või tarneahelasse sisenemise risk, mida ei saa lugeda väikeseks.

Hindamata piirkond (Unassessed area): piirkond, millele ei ole tehtud FSC riskihindamist.

Sätete sõnastamiseks kasutatavad verbivormid

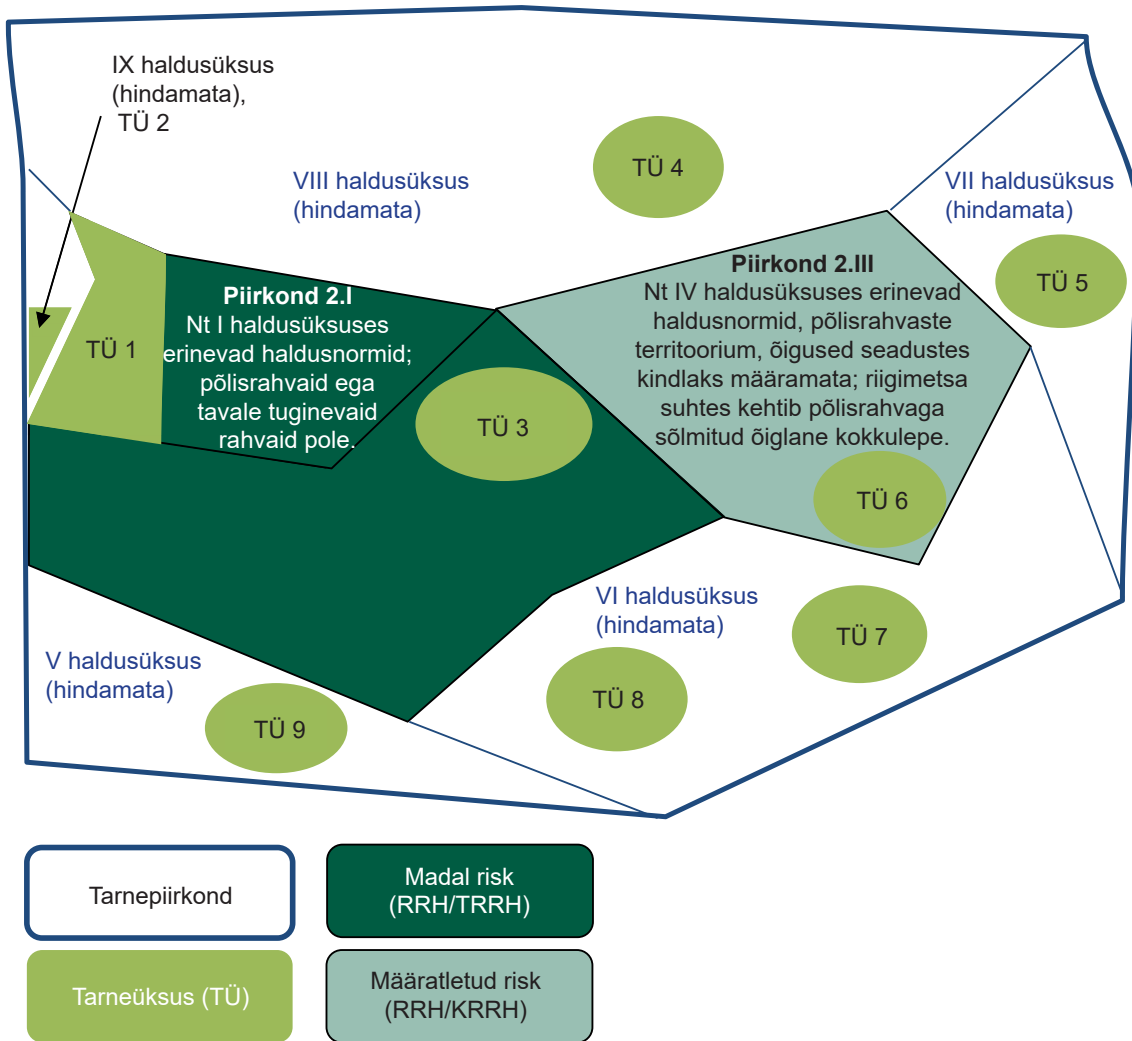
[kohandatud väljaandest *ISO/IEC Directives Part 2: Rules for the structure and drafting of International Standards* (ISO/IEC direktiivide 2. osa: rahvusvaheliste standardite struktuuri ja koostamist käsitlevad eeskirjad)]

Peab/tuleb: osutab nõudele, mida tuleb rangelt järgida, et olla standardile vastav.

Peaks/tuleks: osutab, et mitme võimaluse hulgast soovitatakse ühte eriti sobivana, nimetamata või välistamata teisi võimalusi, või et teatav teguviis on eelistatud, kuid mitte tingimata nõutav. FSC akrediteeritud sertifitseerimisasutus võib täita neid nõudeid võrdväärset viisil tingimusel, et seda on võimalik tõendada ja põhjendada.

Võib/tohib: osutab dokumendi kohaldamisel lubatud teguviisile.

Võib/saab: väljendab materiaalsel, füüsilisel või põhjuslikku võimalikkust ja võimelisust.

Joonis 2. Näide ruumiliste suhete kohta tarnepiirkonna, kinnitatud FSC riskihinnangu kohaselt ühetaolise riskiga piirkonna (kontrollitud puidu 2. kategooria näitel) ja tarneüksuse vahel.

I OSA NÕUETEKOHASE HOOLSUSE SÜSTEEM

1. Nõuetekohase hooldsuse süsteemi rakendamine ja toimivana hoidmine

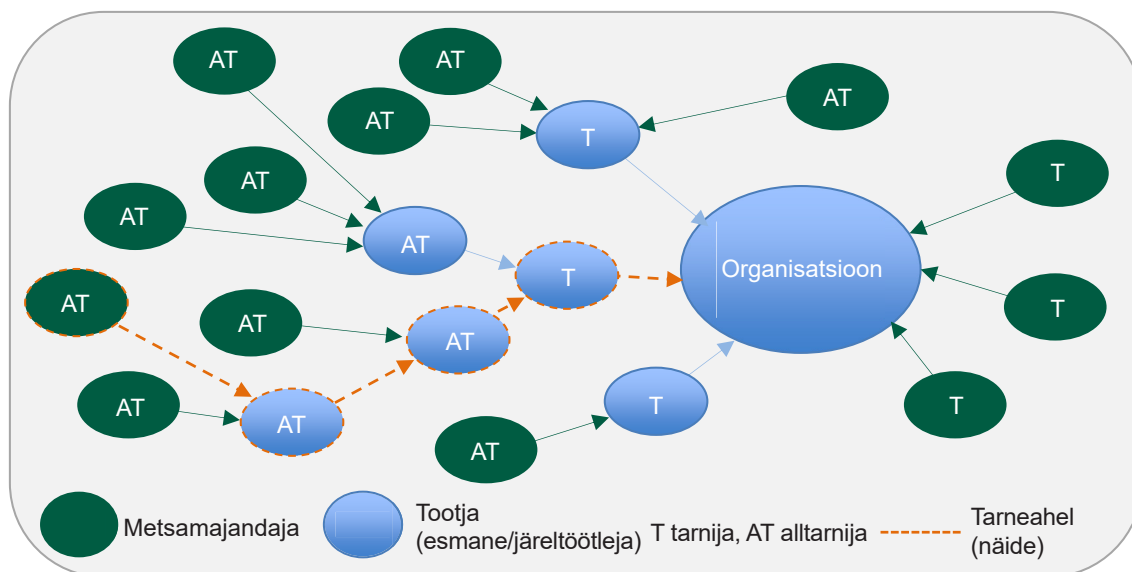
1.1 Organisatsioonil peab olema dokumenteeritud nõuetekohase hooldsuse süsteem ning ta peab seda süsteemi rakendama ja toimivana hoidma sellise materjali käitlemiseks, mis tarnitakse ilma FSC väiteta, kuid mida kasutatakse kontrollitud materjalina või müüakse FSC kontrollitud puidu väitega.

MÄRKUS. Organisatsioon võib töötada välja oma nõuetekohase hooldsuse süsteemi või kasutada kolmanda isiku välja töötatud süsteemi. Sertifitseerija,¹ kes hindab organisatsiooni vastavust käesolevale standardile, ei sobi nõuetekohase hooldsuse süsteemi väljatöötajaks.

1.2 Organisatsiooni nõuetekohase hooldsuse süsteem peab hõlmama kõiki käesoleva standardi alusel hinnatud materjali tarnijaid ja alltarnijaid² (vt joonis 3).

MÄRKUS. Tarnijatelt ja alltarnijatelt ei eeldata käesoleva standardi rakendamist, vastavuse tagamise eest vastutab organisatsioon. Organisatsioon võib vastavuse tagamiseks paluda tarnijatel järgida käesoleva standardi osa (osi).

1.3 Organisatsioon peab tagama, et organisatsioonile, sertifitseerijale ja rahvusvahelise akrediteerimisorganisatsioonile (Accreditation Services International) tehakse kättesaadavaks tõendid käesoleva standardi asjakohastele nõuetele vastavuse kohta, sealhulgas vajaduse korral dokumendid, tegevuskohad, tarnijate ja alltarnijate tegevuskohad ja tarneüksused.

Joonis 3. Näide organisatsiooni tarnijate ja materjali tarneahelate kohta.

1.4 Organisatsioon ei tohi kasutada oma nõuetekohase hooldsuse süsteemi metsavarude puhul, mida ta ise või tema tütarorganisatsioon omab või majandab, välja arvatud juhul, kui kõigi viie kontrollitud puidu kategooria jaoks on kavandatud 31. detsembriks 2017 FSC riskihindamine tarneüksusi hõlmaval alal.

¹ Sertifitseerija tähendab alati FSC akrediteeritud sertifitseerijat, kes hindab organisatsiooni vastavust käesolevale standardile, kui ei ole märgitud teisiti.

² Tarnijate ja alltarnijate hõlmatus ei tähenda kõikide tarneahelatesse kuuluvate alltarnijate loetlemist. Punktis 2.1 tuleb esitada tarnijate nimed ja aadressid. Tarneahelate (ja alltarnijate) kohta nõutava lisateabe määr oleneb kindlaks määratud riskist ja kontrollimeetmetest

1.5 Organisatsioon tohib kasutada materjali kontrollitud materjalina või müüa materjali FSC kontrollitud puidu väitega³ üksnes juhul, kui see vastab nõuetekohase hoolsuse süsteemi kinnituse kohaselt käesoleva standardi nõuetele.

MÄRKUS. Kohaldatakse üheaegselt punktidega 3.5 ja 4.14.

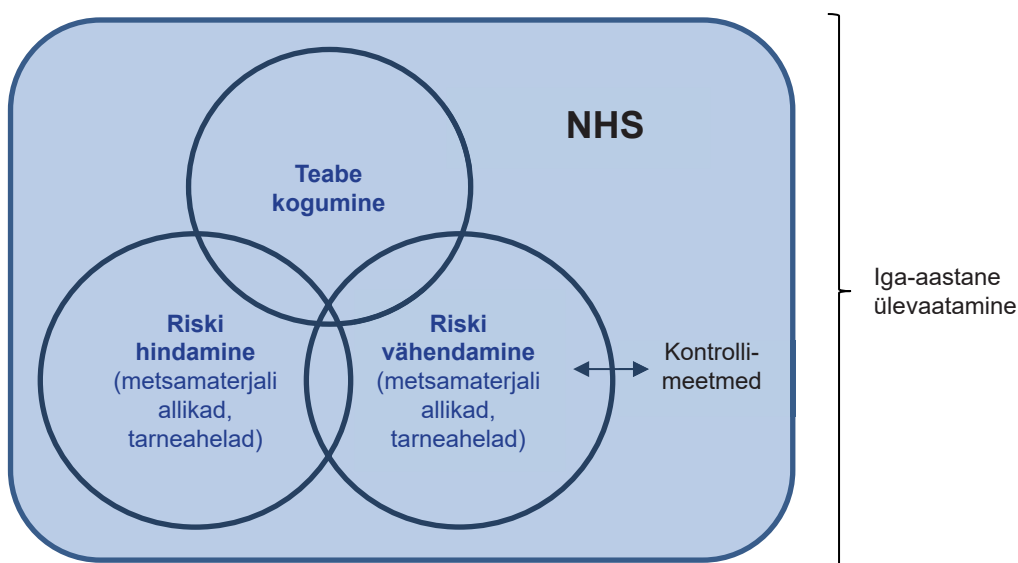
1.6 Organisatsioon peab oma nõuetekohase hoolsuse süsteemi üle vaatama ja seda vajaduse korral muutma vähemalt kord aastas ja alati siis, kui toimuvad muutused, mis mõjutavad selle sobivust, toimivust või asjakohasust (vt joonis 4).

MÄRKUS 1. Vahenditeks, millega kontrollida sobivust, toimivust või asjakohasust, võivad olla näiteks huvirühmadega konsulteerimine, tegevuskohtade kontroll ja dokumentide kontroll, mis võivad kõik sisalduda punkti 1.7 kohastes siseauditites.

MÄRKUS 2. Tegevuskoha kontrolli võib korraldada tarneüksuse tasandil või tarnija/alltarnija tegevuskohas. Kui seda tehakse, oleneb kontrolli sagedus ja ulatus riskist, mille organisatsioon on oma nõuetekohase hoolsuse süsteemis kindlaks määranud.

MÄRKUS 3. Huvirühmadega konsulteerimist, tegevuskohtade kontrolli ja dokumentide kontrolli võib korraldada ka kontrollimeetmetena. Sellisel juhul kohaldatakse punkti 4 nõudeid.

MÄRKUS 4. Nõuetekohase hoolsuse süsteemi ülevaatamine hõlmab näiteks kasutatud riskihinnangu võimalike muudatuste (vt punkt 3) ja organisatsiooni kontrollimeetmete (vt punkt 4) ülevaatamist.

Joonis 4. Nõuetekohase hoolsuse süsteemi osad ja selle kontrollimise ulatus.

1.7 Organisatsioon peab korraldama oma NHSi siseauditeid vähemalt kord aastas, et tagada selle nõuetekohane rakendamine.

1.8 Organisatsioon peab dokumenteerima siseauditite ulatuse, kuupäevad ja läbiviijad.

1.9 Organisatsioon peab dokumenteerima kõik juhud, kui siseauditi käigus leitakse, et NHS ei toimi, ning tagama, et kõikide oluliste puudustega tegeldakse ja need kõrvaldatakse kaheteistkümne (12) kuu jooksul alates nende kindlakstegemisest.

³ Kohaldatakse müüginõudeid, mis on esitatud standardis *FSC-STD-40-004 Tarneahela sertimine (Chain of Custody Certification)*.

- 1.10 Organisatsioon ei kasuta tarneahelast saadud materjali, kui NHSi puudulik toimimine põhjustab või võib põhjustada vastuvõetamatu tooraine kasutamist tootmises.

Materjali kohta teabe kogumine

- 2.1 Organisatsioon kogub, dokumenteerib ja säilitab materjali kohta järgmist ajakohast teavet:

- a) tarnijate nimed ja aadressid;
- b) materjali kirjeldus;
- c) ostetud materjali kogus mahu või kaalu järgi;
- d) puuliik (omakeelne ja ladinakeelne teaduslik nimetus), kui liigi info kirjeldab toote omadusi ja/või kui seda nõuavad kohaldatavad puidu seaduslikkust käsitlevad õigusaktid;

MÄRKUS. Materjali puhul, mida kasutatakse sellistes paber-, komposiitpuit- ja muudes toodetes, mis tavaliselt sisaldavad mitme liigi puitu, on lubatud kasutada võimalike liikide loendit.

- e) ostudokumentid;
- f) kohaldatav riskihinnang;
- g) ülestöötamise riik, kui seda nõuavad kohaldatavad puidu seaduslikkust käsitlevad õigusaktid;
- h) päritolutõendid vastavalt punktile 2.2; ja
- i) teave tarneahelate kohta vastavalt punktile 2.3.

- 2.2 Organisatsioon säilitab materjali päritolu käsitlevad tõendid, mis võimaldavad tal (vastavalt punktile 2.5)⁴:

- a) teha iga kontrollitud puidu kategooria puhul kindlaks piirkonna, mis on kehtivas riskihinnangus ühetaolise riskimääranguga; või
- b) kinnitada, et materjal on üles töötatud FSC sertifitseeritud allikates või varem kontrollitud allikates (kus materjali müüdi varem FSC kontrollitud puidu (FSC Controlled Wood) väitega), kuid tarnitakse organisatsioonile ilma FSC väiteta.

2.2.1 Tarnija deklaratsiooni tuleb kasutada üksnes päritolu tõendava materjali osana. Ainult tarnija deklaratsiooni ei loeta piisavaks päritolutõendiks isegi juhul, kui seda käsitleb leping.

- 2.3 Organisatsioonile peab olema kättesaadav teave tema tarneahelate kohta (k.a alltarnijad) tasemel, mis võimaldab tal kinnitada ja dokumenteerida järgmist:

- a) materjali päritolu;
- b) päritoluga seotud risk ja tarneahelas sobimatu toorainega segunemisega seotud risk (vastavalt punktile 3); ja
- c) riski vähendamine (vastavalt punktile 4).

MÄRKUS. Teabe kättesaadavus tähendab, et auditi ajal on nimetatud teabe koopiad käepärast või suudetakse tagada, et taotluse korral saab sertifitseerija või

⁴ See punkt ei tähenda, et päritolu peab alati tõendama päritolu tarneüksusele. Seda tuleks teha üksnes juhul, kui riski hinnatakse tarneüksuse tasandil (ettevõtte või FSC riskihindamine). Kui määratakse kindlaks määratletud ja määratlemata risk, võib olla vajalik rakendada päritolu tarneüksus(t)es kontrollimeetmeid. Sellistel juhtudel on vaja teavet päritolu tarneüksuse kohta.

rahvusvaheline akrediteerimisorganisatsioon (Accreditation Services International) koopiad enne auditi lõpetamist.

Tahvel 2. Päritolu tõendamine

Vajalikud dokumendid võivad muu hulgas hõlmata õigusaktidega ette nähtud veodokumente ja päritolu tarneüksuselt ostmise tõendeid (vt allpool) ning päritolupiirkonnas kasutusel olevat arvesüsteemi. Päritolutõendeid võib organisatsioon kontrollida tarnija tegevuskohas ja/või sellest väljaspool, kasutades vajalike dokumentide koopiaid.

Päritolu tõendamiseks ei ole alati vajalik teave päritolu tarneüksuse kohta, kuid see on kohustuslik, kui sellel tasandil on vajalik kontrollimeede (nt kohapealne kontroll).

- 2.4 Organisatsioon peab tagama, et tarnijad teatavad talle mis tahes muudatustest, mis võivad mõjutada riskimäärangut või riski vähendamist, näiteks liigi, päritolu või tarneahelaga seotud muudatused.
- 2.5 Kõrvaltoote tooraine päritolu peab organisatsioon dokumenteerima vastavalt punktile 2.2 või õiguslikult kehtiva ja täitmisele kuuluva lepinguga, mis on sõlmitud kõrvaltoodete tarnijaga ja sisaldab märget päritolu kohta.

2.5.1 Kirjalik tarneleping peab sisaldama järgmist:

- a) teave kõrvaltoodete päritolu kohta, mis võimaldab kõigi viie kontrollitud puidu kategooria jaoks kindlaks teha piirkonnad, millele kehtivas riskihinnangus on määratud ühetaoline riskitase (nt piirkond ja/või metsatüüp/-omanik);
- b) kinnitus, et juhtudel kui materjal on pärit määratletud riskiga piirkondadest, toetab tarnija organisatsiooni kontrollimeetmete rakendamiseks vajaliku teabe kogumisel.

2.5.2 Tarnelepingu puhul peab organisatsioon kontrollima esitatud teavet, et kinnitada järgmist:

- a) tarnitud liigid on ärilisel eesmärgil üles töötatud deklareeritud tarnepiirkonnas (ja nendega on kaasas CITESi⁵ sertifikaat, kui see on nõutav);
- b) tarnitud tüübi ja kvaliteediga materjal on deklareeritud tarnepiirkonnas ärilisel eesmärgil kättesaadav; ja
- c) teekond ja transpordivahend organisatsioonini (või tarnija tegevuskohani, kui tarnija ostab kõrvaltoote toormaterjali) on vastavuses deklareeritud tarnepiirkonnaga ja majanduslikult otstarbekad.

MÄRKUS. Eespool nimetatute kinnitamine ja tarnija esitatud teabe usutavuse ja usaldusväärsuse kohta õiglase ja objektiivse järelduse tegemine on organisatsiooni vastutus. Tuleks rakendada ettevaatusprintsipi.⁶

⁵ Loodusliku loomastiku ja taimestiku ohustatud liikidega rahvusvahelise kaubanduse konventsioon (www.cites.org).

⁶ Käesoleva standardis tähendab ettevaatusprintsip, et tuleb rakendada meetmeid ja tegevusi selleks, et minimeerida või vältida kahju loodusressurssidele, keskkonnale ja inimestele.

- 2.5.3 Organisatsioon ei tohi kasutada materjali kontrollitud materjalina ega müüa seda FSC kontrollitud puidu väitega, kui punkti 2.5.2 alapunktide a, b või c nõuded ei ole täidetud.
- 2.6 CITESi lisas 1, 2 või 3 nimetatud liikidest saadud toodete või materjaliga peab importimise, eksportimise või taaseksportimise korral olema kaasas nõutud kehtiv sertifikaat.

3 Riskihindamine

- 3.1 Organisatsioon peab kasutama kohaldatavat FSC riskihindamist, et määrata kindlaks igasse kontrollitud puidu kategooriasse kuuluva materjali päritoluga seotud risk.
- 3.1.1 Organisatsioon võib kasutada koostamisel olevat FSC riskihinnangut, kaasa arvatud järgmine:
- a) keskse riigi riskihindamise tulemusena kinnitatud kontrollitud puidu kategooriate riskihinnang ja/või
  - b) riigi riskihindamise protsessi käigus koostatud kontrollitud puidu kategooriate riskihinnangu projekt, kui selle kohta on riigisiselt jõutud üksmeelele (vastavalt FSC veebisaidil esitatud teabele).
- 3.1.2 Organisatsiooni puhul, mis tahab käesoleva standardi järgimise alusel tõendada vastavust ELi puidumääruse nõuetele, asendatakse nn vana riigi riskihinnangu (RRH) 1. kategooria hinnang standardi FSC-PRO-60-002 V3-01 kohaselt koostatud 1. kategooria FSC riskihinnangu projektiga.
- 3.2 Organisatsioon peab kohandama oma NHSi vastavalt FSC riskihinnangutele kuue (6) kuu jooksul FSC riskihinnangu FSC poolt kinnitamise kuupäevast, välja arvatud põhjendatud ja sertifitseerija heaks kiidetud laiendamisuhtudel.
- 3.3 Hindamata piirkondade riskihindamine on võimalik üksnes järgmistel tingimustel.
- a) Organisatsioon võib teha iseenda riskihindamise vastavalt lisa A nõuetele; ja
  - b) organisatsioon peab saama oma riskihinnangu, mis käsitleb tarnepiirkonda ja/või mida laiendatakse uutele tarnepiirkondadele, sertifitseerija kinnituse enne, kui ta kasutab riskimääranguid oma NHSis.

MÄRKUS. FSC riskihinnangu kasutamist ei nõuta, kui materjal klassifitseeritakse vastavalt punktile 3.6. Riskimäärangute eri allikate kasutamise kohta vt lisa A joonis 5.

- 3.4 Organisatsioon peab hindama ja dokumenteerima materjali sobimatu toorainega segunemise riski tema tarneahelas transpordi, töötlemise ja ladustamise käigus.
- 3.5 Organisatsioon võib kasutada materjali kontrollitud materjalina ja/või müüa seda FSC kontrollitud puidu väitega, kui kohaldatavas riskihinnangus on sellele kinnitatud madal risk kõikide näitajate osas ja tarneahelas puudub sobimatu toorainega segunemise risk.
- 3.6 Organisatsioon võib kasutada materjali kontrollitud materjalina ja/või müüa seda FSC kontrollitud puidu väitega, kui sellel oli enne FSC 100% või FSC kontrollitud puidu väide (kuid see tarniti ilma FSC väiteta) ja kui on tõendeid, et FSC sertifikaadita tarneahelas ei ole toimunud segunemist sobimatu toorainega.⁷

⁷ FSC sertifitseerimata tarneahel on tarneahel käesolevat standardit rakendavast ja materjali hindavast organisatsioonist kuni tarneahelas eespool paikneva organisatsioonini, kes müüs FSC sertifitseeritud materjali või FSC kontrollitud puitu.

- 3.7 Alati, kui määratakse kindlaks päritoluga seotud määratletud või määratlemata risk ja/või tarneahelas sobimatu toorainega segunemise risk, peab organisatsioon rakendama punkti 4 nõudeid, enne kui materjali saab kasutada kontrollitud materjalina või müüa FSC kontrollitud puidu väitega.

Tahvel 3. Riski allikad

Riski hinnatakse järgmistest aspektidest.

- a) Päritolu – hõlmab riski hankida materjal sobimatust allikast, kus kasutatakse sobimatuid majandamisviise või -tegevusi. Seda riski hinnatakse konkreetse geograafilise ala jaoks vastavalt kohaldatavatele riskihindamise nõuetele ja see esitatakse RRHs, KRRHs või organisatsiooni riskihinnangus (vt riskihinnangu määratlus punktis E).
- b) Tarneahel, mille kaudu materjali hangitakse – see risk puudutab materjaliga (mis on üles töötatud konkreetse riskimääranguga piirkonnas vastavalt punktile a eespool) tarneahelas toimuvat. See hõlmab riski, et materjal seguneb sobimatu toorainega või teistsuguse päritoluga materjaliga, mistõttu päritoluga seotud riski ei saa kinnitada. See risk on organisatsioonile eriomane ja lisandub eespool esitatud punktile a.

Selleks et riski tõhusalt vähendada, tuleb kaaluda mõlemat aspekti ja rakendada riski vähendamise meetmeid õigel tarneahela tasandil.

Praktikas ja organisatsiooni vaatepunktist on riskihindamine organisatsiooni tarneahela põhjalik uurimine, et teha kindlaks olukorrad, protsessid ja muu, mis võib põhjustada sobimatute või vastuvõetamatute allikate sisenemist tarneahelasse. Organisatsioon hindab pärast riskihindamist, kui tõenäoline ja kui suur on tema tegevusega seotud risk (ja vastav FSC riskihinnang), otsustab, millised kontrollimeetmed on vajalikud, et seda ära hoida, ning seejärel rakendab need.

4 Riski vähendamine

- 4.1 Organisatsioonil peavad olema sobivad kontrollimeetmed, et vältida või vähendada päritoluga seotud määratletud või määratlemata riski ja/või tarneahelas sobimatu toorainega segunemise riski, ning ta peab neid meetmeid rakendama. Kui kontrollimeetmete eesmärk on riski vähendada, kehtivad punkti 4 ülejäänud sätted.

MÄRKUS. Kontrollimeetmete näited ja nende kavandamise juhised on esitatud lisan E.

Organisatsiooni kehtestatud kontrollimeetmed

- 4.2 Iga kontrollimeetme soovitud tulemus tuleb selgelt sõnastada.
- 4.3 Kui on võimalik õigusaktide nõuete vastuolu sobivate kontrollimeetmetega, peavad kontrollimeetmed saama enne rakendamist sertifitseerija heakskiidu.

MÄRKUS. Vastuolu võib esineda üksnes juhul, kui kontrollimeetmete rakendamist takistab õiguslik kohustus. Vastuolu puudub, kui kontrollimeetmed ületavad õiguslikud miinimumnõuded.

- 4.4 Kontrollimeetmete kehtestamisel peab kasutama kohaldatavaid kinnitatud kontrollitud puidu dokumente, mis on loetletud dokumendis *FSC-PRO-60-002b List of FSC Approved Controlled Wood Documents* (Loetelu FSC kinnitatud kontrollitud puidu dokumentide kohta) (näiteks kõrge kaitseväärtuse hindamise raamistikud, riigisiseseid või piirkondlikud juhised).
- 4.5 Vajaduse korral võib kontrollimeetmetes kasutada kinnitatud FSC riigistandardi, sertifitseerija standardi või rahvusvaheliste üldindikaatorite näitajaid ja tõendeid.
- 4.6 Kui kontrollimeetmena on vajalik huvirühmadega konsulteerimine, peab see toimuma vastavalt lisa B nõuetele.
- 4.7 Organisatsioon võib korraldada huvirühmadega konsulteerimist vastavalt lisa B nõuetele, et kontrollida oma kontrollimeetmete sobivust.
- 4.8 Juhul, kui kontrollitud puidu 2. või 3. kategooria puhul määratakse kindlaks määratlemata risk, peab organisatsioon ühe kontrollimeetmena kasutama huvirühmadega konsulteerimist.

MÄRKUS. Määratlemata riski piirkonnad võivad tuleneda nn vanadest riikide riskihinnangutest või ettevõtte riskihinnangust, mille on koostanud organisatsioon (vt lisa A).

- 4.9 Kontrollitud puidu 2. või 3. kategooria puhul peab organisatsioon kontrollimeetmete sobivuse põhjendamiseks kasutama vähemalt ühe eksperdi arvamust. Kasutatud eksperdid peavad täitma lisa C esitatud miinimumnõudeid.

MÄRKUS. Organisatsioon võib kontrollimeetmete sobivuse põhjendamiseks kasutada ka avaldatud kirjandust, mille on koostanud eksperdid (kes vastavad lisa C nõuetele).

- 4.10 Materjali puhul, mis pärineb aladelt, mida ei hõlma standardi *FSC-PRO-60-002 V3-0* kohaselt kinnitatud RRH, ning traditsiooniliste õiguste ja inimõigustega seotud määratletud või määratlemata riski korral⁸:

- a) materjal ei tohi pärineda aladelt, kus on kaalukaid tõendeid põlisrahvaste või tavale tuginevate rahvaste õiguste laialdase rikkumise kohta;
- b) materjal ei tohi pärineda aladelt, kus on olulise ulatusega konflikt, mis puudutab põlisrahvaste ja/või või tavale tuginevate rahvaste õigusi, välja arvatud juhul, kui konflikti osalised on astunud selle lahendamiseks samme, mida põlisrahvad ja/või või tavale tuginevad rahvad on tunnustanud õiglastena, või kui konfliktist mõjutatud põlisrahvad ja/või või tavale tuginevad rahvad on andnud materjali hankimisega seotud majandustegevuseks vaba, eelneva ja teadliku nõusoleku; ja
- c) organisatsioon peab saama vähemalt ühe eksperdi arvamuse ja paluma asjaomas(t)e FSC võrgustikupartneri(te) arvamust nõuete kohta, mis käsitlevad vaba, eelnevate ja teadlikku nõusolekut, kui rakendatakse punkti 4.10 alapunkti b. Eksperdid peavad täitma lisa C esitatud miinimumnõudeid.

- 4.11 Materjali puhul, mis pärineb aladelt, mida ei hõlma standardi *FSC-PRO-60-002 V3-0* kohaselt kinnitatud RRH, ning kõrgete kaitseväärtustega (KKV) 2–6 seotud määratletud või määratlemata riski korral kehtib järgmine.

⁸ See hõlmab näitaja 2.3 tulemusi riskihinnangus, mis on tehtud vastavalt dokumendile *FSC-PRO-60-002a* (FSC riskihindamine või ettevõtte põhjalik riskihindamine), või näitajate 2.4 ja 2.5 tulemusi RRHs, mis on koostatud vastavalt dokumendile *FSC-PRO-60-002 V2-0*, või ettevõtte riskihinnangus.

- a) KKV 2 (maastikutasandi ökosüsteemid ja ökosüsteemide kompleksid):
materjal ei tohi pärineda puutumatumult metsamaastikult,⁹ kus see on üles töötatud ärilisel eesmärgil, ega aladelt, kus majandustegevus põhjustab või suurendab puutumatu metsamaastiku killustumist.
- b) KKV 3 (ökosüsteemid ja elupaigad):
materjal ei tohi pärineda piirkondadest, kus esinevad kõrged kaitseväärtused, välja arvatud juhul, kui on kehtestatud erimeetmed, mille eesmärk on ökosüsteemide esineva kõrge kaitseväärtuse kaitse (nt haruldaste, ohustatud või eriti ohustatud ökosüsteemidega aladel kavandatud raie nende ökosüsteemide ulatuse ja väärtuste kaitseks).
- c) KKV 4 (esmatähtsad ökosüsteemiteenused):
materjal ei tohi pärineda kindlaks määratud või kaardistatud valglatest,¹⁰ mis varustavad kohalikke kogukondi joogiveega, välja arvatud juhul, kui rakendatakse parimat metsamajandamise praktikat, sealhulgas veekogude puhveralad, töövahendite piirangud, tee-ehitus ja kaitse reostuse eest.

MÄRKUS. Parima praktika rakendamist võib hinnata hea tava juhiste ja muude üldiste eeskirjade jõustamise alusel.

- d) KKVd 5-6 (kogukonna vajadused ja kultuuriväärtused):
materjal ei tohi pärineda aladelt, kus esinevad kõrged kaitseväärtused, välja arvatud juhul, kui on tõendatud, et kohalikud kogukonnad ja põlisrahvad on kaasatud ja nende nõudeid täidetakse.

MÄRKUS. Nn vanad RRHd ei näe ette eraldi riskihindamist iga KKV jaoks (KKVd 1-6). Kontrollimeetmete nõudeid kohaldatakse üksnes nende KKVde suhtes, mida hinnati ja mille puhul tuvastati määratlemata risk nn vana RRH raames.

RRHs esitatud kontrollimeetmed

- 4.12 Organisatsioon peab rakendama kohaldatavas RRHs ette nähtud kohustuslikke kontrollimeetmeid, arvestades punkti 4.13.
- 4.13 Organisatsioon võib asendada RRHs ette nähtud kohustuslikud kontrollimeetmed tõhusamate kontrollimeetmetega järgmistel tingimustel:
- organisatsioon tõendab, et RRHs ette nähtud kontrollimeetmed on ebapiisavad organisatsiooni konkreetsete tegevuste puhul tuvastatud riski vähendamiseks;
  - organisatsioon tõendab sertifitseerijale, et alternatiivsed kontrollimeetmed on piisavad riskivähendamiseks, ja sertifitseerija kiidab alternatiivsed kontrollimeetmed heaks; ja
  - organisatsioon on pärast sertifitseerija heakskiitu edastanud alternatiivsete kontrollimeetmete kirjelduse ja nende kasutamise põhjenduse RRH eest vastutavale organisatsioonile (nagu on märgitud RRHs).

Materjali kasutamine

- 4.14 Organisatsioon võib kasutada materjali kontrollitud materjalina või müüa seda FSC kontrollitud puidu väitega pärast seda, kui on rakendatud sobivad kontrollimeetmed.

⁹ Määratud kindlaks veebisaidil <http://intactforests.org> või <http://www.globalforestwatch.org/map/3/15.00/27.00/ALL/grayscale/none/607> aastaks 2013 või FSC riskihindamisega.

¹⁰ Valglate ulatus (suurus) tuleb kindlaks määrata seoses alaga, kus elavad asjaomased kohalikud kogukonnad.

II OSA KVALITEEDIJUHTIMISE SÜSTEEM

5 Pädevus, dokumendid ja tõendid

- 5.1 Organisatsioon peab määrama juhtkonna esindaja, kes vastutab organisatsiooni vastavuse eest kõikidele kohaldatavatele käesoleva standardi nõuetele.
- 5.2 Kõik asjasse puutuvad töötajad peavad tõendama teadlikkust organisatsiooni protseduuridest ja pädevust kohaldatavate käesoleva standardi nõuete rakendamisel.
- 5.3 Organisatsioon peab rakendama dokumenteeritud protseduure, mis hõlmavad kõiki kohaldatavaid käesoleva standardi nõudeid.
- 5.4 Organisatsioon peab koguma ja säilitama tõendeid ja dokumente tema vastavuse kohta käesolevale standardile ning tegema need sertifitseerijale kättesaadavaks.
- 5.5 Organisatsioon peab säilitama kõiki asjakohaseid tõendusmaterjale vähemalt viis (5) aastat.

6 Avalik teave

6.1 Organisatsioon peab esitama sertifitseerijale oma nõuetekohase hoolsuse süsteemi (NHS) kirjaliku kokkuvõtte. Kirjalik kokkuvõte peab sisaldama vähemalt järgmist informatsiooni:

- a) tarnepiirkondade kirjeldus ja vastavad riskimäärangud;

MÄRKUS. Kirjeldus peaks võimaldama iga kontrollitud puidu kategooria puhul kindlaks määrata kohaldatavas riskihinnangus ühetaolise riskimäärangu ala.

- b) viide kohaldatavale FSC riskihinnangule;
- c) organisatsiooni enda riskihinnang (välja arvatud konfidentsiaalne teave);
- d) kaebuste esitamise kord; ja
- e) kaebustele vastamise eest vastutava isiku või ametikoha kontaktandmed.

MÄRKUS 1. Nimetatud teave lisatakse sertifitseerija sertifitseerimisaruande avalikku kokkuvõttesse FSC andmebaasis.

MÄRKUS 2. NHSi kokkuvõte ei pea olema ühes FSC ametlikest töökeeltest (inglise ja hispaania keel).

6.2 Materjali puhul, mida hangitakse piirkondadest, mida ei ole määratud materjali päritolu poolest madala riskiga piirkonnaks, peab NHSi kirjalik kokkuvõte sisaldama ka järgmist:

- a) kontrollimeetmed, mida organisatsioon rakendab iga näitaja suhtes, millele ei ole kohaldatavas riskihinnangus määratud madalat riski¹¹;
- b) organisatsiooni kokkuvõtte konsulteerimismenetlustest, mis on läbi viidud vastavalt lisale B, kui see on kohaldatav;
- c) teave ühe või mitme eksperdi kaasamise kohta kontrollimeetmete kavandamisse, kui see on kohaldatav; ja

MÄRKUS. See tähendab iga eksperdi nime, kvalifikatsiooni, litsentsi- või registrinumbrit (kui on kohaldatav) ja tema teenuste ulatust. Avalikult kättesaadavas ekspertiisis tuleb nimetada konkreetsed teabeallikad.

¹¹ Näitajad, mis on sätestatud dokumendis *FSC-PRO-60-002a FSC National Risk Assessment Framework* (FSC riigisisese riskihindamise raamistik) (riigi riskihinnangute või põhjalike ettevõtte riskihinnangute puhul) või lisas A (nn vanade riigi riskihinnangute või ettevõtte riskihinnangute puhul).

- d) Kokkuvõtte organisatsiooni poolt kontrollimeetmena tehtud kohapealse kontrolli tulemustest, kui on kohaldatav, ja organisatsiooni rakendatud abinõudest tuvastatud mittevastavuste kõrvaldamiseks, kui see teave ei ole konfidentsiaalne. Organisatsioon peab konfidentsiaalse teabe välja jätmist põhjendama.

MÄRKUS. Teabe konfidentsiaalsus võib tuleneda õigusnormidest, mida organisatsioon peab täitma. Tundlikku äriteavet ja konkreetsete maaomanike nimesid võib käsitada konfidentsiaalse teabena.

7 Huvirühmade panus ja kaebused

- 7.1 Organisatsioon peab koostama ja rakendama kirjalikud eeskirjad huvirühmade selliste seisukohtade ja kaebuste menetlemiseks, mis on seotud tema nõuetekohase hoolsuse süsteemiga.

MÄRKUS. Eeskirjad võivad hõlmata asjakohaseid organisatsioonis kehtivaid poliitikaid, mehhanisme ja muud samalaadset.

- 7.2 Eeskirjad peavad sisaldama järgmiste ülesannete täitmise korda (kui kohaldatavas RRHs ei ole märgitud teisiti):

- a) kaebuse laekumise registreerimine;
- b) huvirühmade teavitamine kaebuse lahendamise menetlusest ning kaebuse esitajatele esialgse vastuse edastamine kahe (2) nädala jooksul;
- c) asjaomases FSC riskihinnangus määratud riskitasemega seotud kaebuste edastamine vastutavale asutusele (RRH puhul RRHs nimetatule, TKRRH puhul FSC-le);

MÄRKUS. Kui kaebus edastatakse vastutavale asutusele, ei kohaldata punkti 7.2 alapunkte d–k.

- d) esialgse hindamise läbiviimine, et määrata kindlaks, kas kaebuses esitatud tõendid on olulised, hinnates esitatud tõendeid vastuvõetamatust allikast pärit materjali kasutamise riski aspektist;
- e) kaebuse esitajatega suhtlemine, et lahendada oluliseks hinnatud kaebused enne järgmiste meetmete rakendamist;
- f) oluliste kaebuste edastamine tarnepiirkonna sertifitseerijale ja asjaomase riigi FSC esindusele kahe (2) nädala jooksul alates kaebuse laekumisest. Kaebusele tuleb lisada teave meetmete kohta, mida organisatsioon peab kaebuse lahendamiseks rakendama, samuti ettevaatusprintsipi kasutamise viisi kohta;
- g) ettevaatusprintsipi kasutamine asjassepuutuva materjali jätkuva hankimise suhtes, kuni kaebuse lahendamine on pooleli;

MÄRKUS. See hõlmab kirjeldust, kuidas organisatsioon kasutab ettevaatusprintsipi, kuni kaebus on lahendamata.

MÄRKUS. Kaebuse lahendamine on pooleli, kui see on hinnatud oluliseks (vastavalt punkti 7.2 alapunktile d) ja toimivat parandusmeedet (vastavalt punkti 7.2 alapunktidele h–k) ei ole veel rakendatud).

- h) menetluse (nt kohapealne kontroll ja kontroll dokumentide põhjal) rakendamine, et kontrollida kaebust, mille organisatsioon on hinnanud oluliseks, kahe (2) kuu jooksul alates selle laekumisest;

- i) tarnijatelt nõutava parandusmeetme ja selle rakendamise tagamise viisi kindlaksmääramine, kui kaebus on hindamise ja kontrolli kohaselt oluline. Kui parandusmeetet ei saa kindlaks määrata ja/või selle rakendamist ei saa tagada, peab organisatsioon asjassepuutuva materjali ja/või tarnijate kasutamisest loobuma;
- j) kontrollimine, kas tarnijad on parandusmeetme rakendanud ja kas see toimib;
- k) kui parandusmeetet ei rakendata, organisatsiooni tarneahelas asjassepuutuva materjali ja tarnijate kasutamisest loobumine;
- l) kaebuse esitaja, sertifitseerija ja asjaomase riigi FSC esinduse teavitamine kaebusest ja selle lahendamiseks võetud meetmetest ning asjassepuutuva kirjavahetuse säilitamine; ja
- m) kõigi laekunud kaebuste ja rakendatud meetmete registreerimine ja talletamine.

Lisa A Organisatsiooni tehtav riskihindamine

1 Üldsätted

- 1.1 Organisatsioon võib hindamata piirkondade kohta teha järgmisi riskihindamisi (joon. 5):
  - a) ettevõtte riskihindamine – vastavalt allpool esitatud punktidele 3 ja üksnes juhul, kui kõigi viie kontrollitud puidu kategooria kohta on kavandatud¹² FSC riskihindamine 31. detsembriks 2017; või
  - b) põhjalik ettevõtte riskihindamine – vastavalt allpool esitatud punktidele 2 olenemata sellest, kas FSC riskihindamine on kavas või mitte.
- 1.2 Kõrvaltoodete puhul on Euroopa Liidus asuval organisatsioonil lubatud liigitada oma riskihinnangus, mis käsitleb kontrollitud puidu kategooriat 1, teine Euroopa Liidu riik madala riskiga piirkonnaks, kui on täidetud järgmised tingimused:
  - a) kõrvaltoode pärineb ümarpuidust, mis on üles töötatud Euroopa Liidus;
  - b) kõrvaltooted on tootnud ja tarninud Euroopa Liidus asuv tarnija;
  - c) kõrvaltoodete tarnija esitab kogu vajaliku teabe, nagu on nõutud ELi puidumääruses ja käesoleva standardi punktis 2; ja
  - d) organisatsioon, kes hangib kõrvaltooteid ja kohaldab käesolevat nõuet, annab kirjaliku nõusoleku osaleda FSC tarneahela terviklikkuse programmis. Nõusolekud tuleb saata FSC tarneahela terviklikkuse programmile (FSC Supply Chain Integrity Program, fiber-testing@fsc.org). Käesoleva nõude rakendamisel võib kasutada lisa F.
- 1.3 Organisatsioon võib tellida oma riskihindamise väliselt teenusepakkujalt, kellel on hinnatavate kontrollitud puidu kategooriate kohta vajalikud teadmised, välja arvatud sertifitseerijalt. Põhjalikku ettevõtte riskihindamist teostavatele ekspertidele kehtivad kvalifikatsiooni miinimumnõuded on esitatud lisa C.
- 1.4 Organisatsioon peab esitama sertifitseerijale oma riskihinnangu.
- 1.5 Organisatsioon peab oma riskihinnangu vähemalt kord aastas üle vaatama, et kontrollida riskimäärangute jätkuvat õigsust ja sobivust, ja tegema vajalikud muudatused.
  - 1.5.1 Ülevaatamine ja muudatuste tegemine peab toimuma enne iga-aastast auditit, mille teeb sertifitseerija.

MÄRKUS. Ühised põhjalikud ettevõtte riskihinnangud (vt punkt 2.2) tuleb üle vaadata vähemalt kord aastas.

  - 1.5.2 Organisatsioon peab oma riskihinnangu üle vaatama ja tegema selles muudatused, kui ilmneb, et hindamata piirkondade risk on oluliselt muutunud (nt õiguslikud muudatused, õigusriigi kokkuvarisemine tsiviilrahutuste tõttu, koostamisel oleva FSC riskihinnangu kättesaadavus).
  - 1.5.3 Kui madala riskiga piirkonnas asuvate FSC sertifitseeritud¹³ metsamajandamisüksuste sertifikaat peatatakse ja nad kaotavad seetõttu oma sertifitseeritud staatuse, peab organisatsioon peatamisteate saamisel

¹² Nagu kirjeldatud FSC veebisaidil (lingid 2017. aasta veebruaris: <http://ic.fsc.org/centralized-national-risk-assessment.700.htm> ja <http://ic.fsc.org/en/our-impact/program-areas/controlled-wood-01/controlled-wood-risk-assessments/fsc-risk-assessment-database>)

¹³ Sertifitseerimine standardi FSC-STD-01-001 alusel.

kohe lõpetama nendest majandamisüksustest pärit materjali kasutamise kontrollitud materjalina või selle müügi FSC kontrollitud puidu väitega.

- 1.5.4 Organisatsioon võib materjali kasutamist kontrollitud materjalina või selle müüki FSC kontrollitud puidu väitega uuesti alustada pärast seda, kui peatamine on lõpetatud või organisatsioon on teinud peatatud metsamajandamisüksuse riskihindamise vastavalt lisale A ning kinnitanud, et materjal on nõuetekohase hoolsuse süsteemi kinnituse kohaselt vastavuses käesoleva standardi nõuetega.

2 Põhjalik ettevõtte riskihinnang

- 2.1 Põhjalik ettevõtte riskihinnang tuleb teha vastavalt riskihindamise nõuetele, mis on esitatud dokumendis *FSC-PRO-60-002a FSC National Risk Assessment Framework* (FSC riigisisese riskihindamise raamistik). Organisatsioon peab arvestama järgmist:
- a) kõik teabeallikad, mida on nimetatud ja/või kirjeldatud dokumendis *FSC-PRO-60-002a* ja mis on hinnatava piirkonna puhul asjakohased. Kui organisatsioonile on kättesaadavad riiki või piirkonda iseloomustavad teabeallikad, tuleb neid kasutada;
  - b) kättesaadavad koostamisel olevad FSC riskihinnangud; ja
  - c) huvirühmadelt saadud teave, mis on oluline tema tarnepiirkondade puhul. Põhjalikus ettevõtte riskihinnangus peab sellise teabe kokku võtma ja selgitama, kuidas seda on arvesse võetud.

MÄRKUS. Põhjaliku ettevõtte riskihinnangu tulemused on soovitatav esitada lisas G esitatud vormi abil.

- 2.2 Organisatsioon võib teostada põhjaliku ettevõtte riskihindamise ühiselt ühe või mitme organisatsiooniga, kes hangivad materjali samast hindamata piirkonnast. Sel juhul kehtib järgmine.
- a) Põhjalikus ettevõtte riskihinnangus tuleb esitada riskimäärangud kõikide seda kasutavate organisatsioonide tarnepiirkondade kohta.
  - b) Põhjalikus ettevõtte riskihinnangus tuleb esitada kõikide seda kasutavate organisatsioonide nimed ja kontaktandmed.
  - c) Põhjalikku ettevõtte riskihinnangut kasutav organisatsioon peab määrama isiku, kes vastutab käesoleva standardi nõuetele vastavuse eest ning põhjaliku riskihinnangu edastamise eest huvirühmadele, seda kasutavatele organisatsioonidele ja nende sertifitseerijatele.

3 Ettevõtte riskihinnang

- 3.1 Organisatsioon peab määrama hindamata piirkondadele kas madala või määratlemata riski vastavalt käesoleva punkti nõuetele ja iga riskihindamisnäitaja kohta.
- 3.2 Organisatsioon peab käsitama hindamata piirkondade riski määratlemata riskina, kuni on võimalik käesoleva punkti nõuete kohaselt määrata madal risk.
- 3.3 Ettevõtte riskihindamist tuleb alustada kõige üldisemal tasandil (mis vastab tema tarnepiirkonnale) ning piirata ulatust, kui tingimused ei ole piisavalt ühetaolised, et kinnitada madal risk kogu piirkonnale.

- a) Kontrollitud puidu kategooriate 1, 2, 4 ja 5 puhul tuleb kõige üldisema tasandina kasutada riigi tasandit.
- b) Kontrollitud puidu 3. kategooria puhul peab riskihindamisel arvesse võtma iga loetletud KKV ökoregiooni olemasolu (nt elurikkuse koondumispaigad, Global 200 ökoregioon, piiriala mets, puutumatu metsamaastik).

MÄRKUS. Riskihinnangud võivad olla piiratud tarnepiirkonna teatava selgelt määratletud osaga, nagu metsatüüp (nt istandikud) või ruumiline ulatus (nt väikesed või madala majandamisintensiivsusega metsad). Sel juhul peab ulatuse piirang olema riskihinnangus selgelt väljendatud.

3.4 Organisatsioon peab riskihinnangus kasutama vähemalt järgmisi teabeallikaid, kui need on kättesaadavad:

- a) riskihindamise alusena FSC ülemaailmses metsaregistris (FSC Global Forest Registry) esitatud riskimäärangud. Organisatsioon võib lisaks kontrollida oma tarnepiirkonna riskimääranguid vastavalt käesoleva punkti nõuetele;
- b) FSC ülemaailmses metsaregistris esitatud kohaldatavate õigusaktide loetelu riikide kohta, kus ei tehta FSC riskihindamist;
- c) lisaks käesolevas punktis nimetatule teadaolevad ja kättesaadavad teabeallikad; ja
- d) asjaomase FSC võrgustikupartneri või piirkondliku esinduse antud teave.

Kontrollitud puidu 1. kategooria – ebaseaduslikult üles töötatud puit

3.5 Riskihindamise üldnõuded

- a) Piirkonna riski peab käsitama määratlemata riskina, kui ebaseaduslik raie ohustab metsa, inimesi või kogukonda. Väiksemad rikkumised ja probleemid, nagu väiksemad geograafilised kõrvalekalded eraldatud raiealast, dokumentide hilinenud esitamine või väikesed transpordiga seotud rikkumised ei peaks põhjustama määratlemata riski määramist.
- b) Ebaseadusliku raie riski hindamisel peab arvestama vähemalt järgmist:
  - metsamajandamistegevustega seotud tajutava korrupsiooni tase;
  - avatus ja ausus seoses teabega, mille avaldamine tõenäoliselt paljastab ebaseadusliku raie või vähendab seda;
  - mil määral on olemas olulisi ebaseadusliku raiega seotud andmeid ja dokumente ja kas nende kvaliteet on piisav; ja
  - sõltumatud teated ebaseaduslikust raiest.

3.6 Riskihindamise näitajad

Riskihindamise näitajad	Teabeallikate näited
1. Tarnepiirkonna ebaseadusliku raie riski võib lugeda madalaks, kui on täidetud kõik järgmised metsahaldusega seotud näitajad.	

<p>1.1 Tõendid raiet käsitlevate õigusnormide täitmise kohta tarnepiirkonnas</p> <p>a) Organisatsioon peab kasutama kohaldatavate õigusaktide ning riigi ratifitseeritud rahvusvaheliste lepingute, konventsioonide ja kokkulepete miinimumloetelu (vt allpool esitatud tabel A), et teha kindlaks hinnatavas tarnepiirkonnas raie suhtes kehtivad õigusnormid.</p> <p>b) Organisatsioon võib loetelu koostamiseks kasutada riikide kohta olemasolevaid loendeid kinnitatud FSC metsamajandamise riigistandarditest ja teistest usaldusväärsetest allikatest.</p> <p>Kui FSC ülemaailmne metsaregister sisaldab FSC kinnitatud riigi õigusaktide loetelu, on kohustuslik seda kasutada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – FSC võrgustikupartnerid ja piirkondlikud esindused (kontaktandmed: ic.fsc.org) – Royal Institute of International Affairs (www.illegal-logging.info) – Keskkonnauuringute agentuur (Environmental Investigation Agency, www.eia-international.org) – Global Witness (www.globalwitness.org) – Telapak (Indoneesia kohta, www.telapak.org) – Ühendkuningriigi rahvusvahelise arengu ministeerium (UK Government's Department for International Development, DFID) – ELi metsaõigusnormide järelevalvet, metsahaldust ja puidukaubandust käsitlev protsess (FLEGT process, http://www.euflegt.efi.int/home)
<p>1.2 Tarnepiirkonnas on olemas tõendid raiete ja puidu ostu tehingute seaduslikkuse kohta, näiteks usaldusväärsed ja toimivad tegevus- ja raielubade andmise süsteemid.</p>	
<p>1.3. Tarnepiirkonnas on vähe või ei ole tõendeid või teateid ebaseadusliku raie kohta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Transparency Internationali korruptsiooni tajumise indeks (www.transparency.org)
<p>1.4 Raielubade andmise ja muude metsa ülestöötamise ja müügiga seotud valdkondadega seotud korruptsiooni tajutakse madalana.</p> <p>Kohustuslik on kasutada Transparency Internationali korruptsiooni tajumise indeksit (<i>Corruption Perception Index</i>, CPI). Riike indeksiga alla 50 peab käsitama määratlemata riskina, kui puudub sõltumatu ja usaldusväärne teave, mis tõendab vastupidist väiksemas ruumilises ulatuses (nt rakendatud sõltumatu süsteem puidu liikumise jälgimiseks).</p>	<ul style="list-style-type: none"> – WWF (www.panda.org) – ELDISe regioonide ja riikide andmed (www.eldis.org) – CITES (www.cites.org) – Vabaühendused ja kaasatud huvirühmad

Tabel A. Kohaldatavate õigusaktide ning riigi ratifitseeritud rahvusvaheliste lepingute, konventsioonide ja kokkulepete miinimumloetelu

<p>1. Metsa ülestöötamise õiguslik alus</p>	
<p>1.1 Maa valdus- ja majandamisõigused</p>	<p>Õigusaktid, mis käsitlevad maa valdusõigusi (k.a tavadele tuginevaid õigusi) ja majandamisõigusi, sealhulgas valdusõiguse ja majandamisõiguse omandamiseks seaduslike viiside kasutamist. Samuti õigusaktid, mis käsitlevad ettevõtte registreerimist äri- ja maksuregistris ning nõutavaid tegevuslube.</p>

1.2 Kontsessiooni-lepingud	Õigusaktid, mis reguleerivad metsamajandamise kontsessioonide andmise korda, sealhulgas seaduslike viiside kasutamine kontsessiooni saamiseks. Altkäemaks, korruptsioon ja onupoja-politiika on seoses kontsessioonidega üldtuntud probleemid.
1.3 Metsamajandamise ja ülestöötamise kavandamine	Riigi ja kohaliku tasandi õigusaktide nõuded, mis käsitlevad metsamajandamise kavandamist, sh metsa inventeerimine, metsamajandamiskava ja sellega seotud planeerimine ja seire, mõjuhindamised, konsulteerimine teiste üksustega ning asjakohase heakskiidu saamine õiguslikult pädevatelt ametiasutustelt.
1.4 Raieload	Riigi ja kohaliku tasandi õigusaktid, mis reguleerivad konkreetsete metsavarumistööde jaoks nõutavate õiguslike dokumentide, sh raielubade ja tegevuslubade väljaandmise korda. See punkt hõlmab ka seaduslike viiside kasutamist lubade saamiseks. Korruptsioon on seoses raielubade andmisega üldtuntud probleem.

2. Maksud ja tasud	
2.1 Kasutusvalduse ja raieõiguse tasude maksmine	Õigusaktid, mis käsitlevad kõigi seadusest tulenevate metsa ülestöötamise eritasude maksmist, nagu metsa kasutusvalduse lepingust tulenevad tasud, raieõiguse võõrandamise tasu kasvava metsa väärtuse alusel (nn kännutasu) ja teised mahupõhised tasud. See punkt hõlmab tasude maksmist vastavalt metsamaterjali nõuetekohasele arvestusele koguse, kvaliteedi ja puuliigi alusel. Metsamaterjali ebaõige arvestus on tuntud probleem, millega sageli seonduv altkäemaksu andmine arvestust kontrollivatele ametnikele.
2.2 Käibemaks ja teised müügitasud	Õigusaktid, mis käsitlevad eri liiki müügitasude, mida kohaldatakse metsamaterjali müügil, sh kasvava metsa (tagavara) müügil.
2.3 Tulu- ja kasumimaksud	Õigusaktid, mis käsitlevad tulu- ja kasumimaksude seoses metsasaaduste müügist ja varumisest saadud tuluga. See kategooria hõlmab ka puidu müügist saadud tulu, kuid ei hõlma muid ettevõtetele üldiselt kohaldatavaid makse ega tööjõumakse.
3. Puidu ülestöötamine	
3.1 Metsamaterjali varumise eeskirjad	Kõik õigusaktide nõuded metsa ülestöötamise võtetele ja tehnikale, sh valikraie, turberaie, lageraie, materjali kokkuvedu, hooajalised piirangud jms. Tavaliselt käsitlevad need nõuded raielankide suurus, väikseimat lubatud raievanust ja -diameetrit ning säilitamisele kuuluvaid metsaelemente, samuti koondamisradade ettevalmistamist, tee-ehitust, kuivendussüsteeme ja sildu ning raietööde kavandamist ja järelevalvet. Arvestama peab kõiki kohustuslikke tegevusjuhiseid raietööde kohta.
3.2 Kaitstavad alad ja liigid	Rahvusvahelised, riigi ja kohaliku tasandi lepingud ja õigusaktid, mis käsitlevad kaitstavaid alasid, lubatud metsakasutusviise ja metsaga seotud tegevusi ja/või haruldasi, ohustatud ja eriti ohustatud liike, k.a nende olemasolevaid ja potentsiaalseid elupaiku.

3.3 Keskkonna- nõuded	Riigi ja kohaliku tasandi õigusaktid, mis käsitlevad keskkonnaväärtuste kindlakstegemist ja kaitset, kaasa arvatud raietöödega seotud või neist mõjutatud keskkonnaväärtused, pinnasekahjustuste lubatud määr, kaitsevööndite kehtestamine (nt veekogude kallastele, lagealadele ja pesitsuspaikadele), säilikuude hooldamine raielangil, raieaja hooajalised piirangud, keskkonnannõuded metsatöömashinadele, pestitsiidide jt kemikaalide kasutamine, bioloogilise mitmekesisuse kaitse, õhukvaliteet, veekvaliteedi kaitse ja taastamine, puhkevarustuse kasutamine, muu kui metsamajandamise taristu arendamine, maavarade uurimine ja kaevandamine jm.
3.4 Tervis ja ohutus	Õigusaktide kohaselt nõutavad isikukaitsevahendid metsatööl osalevatele isikutele, ohutute raie- ja veovõtete kasutamine, kaitsevööndite kehtestamine raielankide ümber, ohutusnõuded kasutatavatele seadmetele ning õigusaktides sätestatud ohutusnõuded kemikaalide kasutamisele. Tervise- ja ohutusnõuded, mida tuleb pidada oluliseks metsatööde puhul (välja arvatud kontoritöö ja muud tegelike metsatöödega mitte seotud tegevused).
3.5 Seaduslik töötamine	Õigusaktide nõuded, mis käsitlevad metsavarumisega seotud isikute töösuhet, sh nõuded lepingute ja töölubade kohta, kohustusliku kindlustuse nõuded, kutsetunnistuste jm väljaõppenõuded ning tööandja poolt kinnipeetava sotsiaal- ja tulumaksu tasumine. See punkt hõlmab ka töötaja vanuse alampiiri järgimist ning ohtlike tööülesandeid täitvate isikute vanuse alampiiri, õigusakte sunniviisilise ja kohustusliku töö keelustamise, diskrimineerimise ja ühinemisvabaduse kohta.

4. Kolmandate isikute õigused	
4.1 Tavadele tuginevad õigused	Metsavarumistegevuste puhul olulisi tavadele tuginevaid õigusi käsitlevad õigusaktid, mis muu hulgas sisaldavad nõudeid hüvede jagamise ja põliste õiguste kohta.
4.2 Vaba, eelnev ja teadlik nõusolek	Õigusaktid, mis käsitlevad vaba, eelnevat ja teadlikku nõusolekut seoses metsamajandamise õiguste ja tavadele tuginevate õiguste üleandmisega organisatsioonile, kes vastutab metsavarumistööde eest.
4.3 Põlisrahvaste õigused	Õigusaktid, mis reguleerivad põlisrahvaste õigusi seoses metsamajandamistegevustega, sealhulgas näiteks maa valdusõigus, õigus kasutada teatavaid metsaga seotud ressursse ja tegeleda traditsiooniliste tegevustega, mis võivad puudutada metsamaad.
5. Kauplemine ja transport	
MÄRKUS. See punkt hõlmab nii metsamajandamistegevuse kui ka töötlemise ja kauplemise nõudeid.	
5.1 Arvestus puuliigi, koguse ja kvaliteedi alusel	Õigusaktid, mis käsitlevad varutud metsamaterjali arvestust puuliigi, mahu ja kvaliteedi alusel seoses kauplemise ja transpordiga. Metsamaterjali ebaõige arvestus on tuntud võtte õigusaktidega ettenähtud maksude ja tasude vähendamiseks või nende tasumisest kõrvalehoidmiseks.
5.2 Kauplemine ja transport	Olemas peavad olema kõik nõutavad kauplemis- ja veoload ning saatedokumendid, mis peavad õigusaktide kohaselt puiduga väljaveol kaasas olema.

5.3 Tehingud offshore-äriühingutega ja siirdehinnad	Offshore-tehinguid käsitlevad õigusaktid. Offshore tehingud seotud äriühingutega, mis asuvad madala maksumääraga territooriumil, kombinatsioonis kunstlike siirdehindadega on tuntud viis vältida õigusaktidega ettenähtud maksude ja tasude maksmist raiekoha riigile ning seda loetakse oluliseks rahastamisallikaks altkäemaksude maksmisel metsamajandajale ja raietöödega seotud isikutele. Paljud riigid on vastu võtnud õigusaktid, mis käsitlevad siirdehindu ja offshore-tehinguid. Tuleks tähele panna, et selle punkti all võib käsitleda üksnes siirdehindu ja offshore-tehinguid juhul, kui need on riigis keelatud.
5.4 Tollieeskirjad	Tollialased õigusaktid, mis käsitlevad selliseid valdkondi nagu ekspordi- ja impordiload ning toodete klassifitseerimine (kaubakoodid, kogused, kvaliteet ja puuliigid).
5.5 CITES	CITESi (Loodusliku loomastiku ja taimestiku ohustatud liikidega rahvusvahelise kaubanduse konventsioon ehk Washingtoni konventsioon) kohased load.
6. Hoolsuskohustus/nõuetekohane hoolsus	
6.1 Hoolsuskohustuse/nõuetekohase hoolsuse kord	Õigusaktid, milles nõutakse hoolsuskohustuse/nõuetekohase hoolsuse reegleid, nt hoolsuskohustuse süsteem, deklareerimiskohustus ja ostu-müügidokumentide säilitamine.

Kontrollitud puidu 2. kategooria – traditsioonilisi ja inimõigusi rikkudes üles töötatud puit

MÄRKUS. Traditsioonilised õigused võivad hõlmata õigusi, mis tulenevad pikaajalistest harjumuspärasest ja kombekohastest toimingutest, mida pidevalt korratakse ning mis seetõttu on kordamise ja katkematu vaikiva nõusolekuga omandanud geograafilises või sotsioloogilises üksuses seaduse jõu. Metsaga seotud traditsioonilise õiguse näide on kohalike kogukondade juurdepääs metsamaadele pühapaikade ja kombetalituste paikade küllastamiseks.

3.7 Riskihindamise näitajad

Riskihindamise näitajad	Teabeallikate näited
2. Tarnepiirkonna riski seoses traditsiooniliste ja inimõiguste rikkumisega võib lugeda madalaks, kui on täidetud kõik järgmised näitajad.	
2.1 ÜRO julgeolekunõukogu ei ole keelanud puidu ekspordi asjaomases riigist.	– Global Witness (www.globalwitness.org)
2.2 Riiki või tarnepiirkonda ei ole nimetatud konfliktimõjuga puidu allikaks (näiteks Ameerika Ühendriikide rahvusvahelise arengu ameti (USAID) määratletud 1. tüüpi konfliktimõjuga puit).	– The final report of the expert panel on illegal exploitation of natural resources and other forms of wealth in the Democratic Republic of Congo, 2002, I ja III lisa (S/2002/1146) – Conflict Timber: Dimensions of the Problem in Asia and Africa. Volume I. Synthesis report. June 2003

<p>2.3 Puuduvad tõendid lapstööjõudu kasutamise või ILO sätestatud tööga seotud aluspõhimõtete ja õiguste rikkumise kohta hinnatava tarnepiirkonna metsamaadel.</p>	<p>– FSC võrgustikupartnerid ja piirkondlikud esindused (kontaktandmed: ic.fsc.org)</p> <p>– ILO osalisriikide bürood</p>
<p>2.4 Piirkonnas on olemas tunnustatud ja õiglane kord¹⁴ selliste olulise suurusjärguga konfliktide lahendamiseks, mis puudutavad traditsioonilisi õigusi, sh kasutusõigused, kultuurilised huvid või traditsiooniline kultuuriline enesemääratlus hinnatavas tarnepiirkonnas¹⁵.</p>	<p>– FSC võrgustikupartnerid ja piirkondlikud esindused (kontaktandmed: ic.fsc.org)</p> <p>– Põlisrahvaste organisatsioonid</p> <p>– Kohaliku kogukonna ühingud</p> <p>– Riigisisesed allikad (nt lõpetatud või käimasolevate maakasutusõigusi käsitlevate läbirääkimiste protokollid, kohtuotsuste kokkuvõtted)</p>
<p>2.5 Puuduvad tõendid ILO põlisrahvaste ja suguharude konventsiooni nr 169 rikkumisest asjassepuutuva tarnepiirkonna metsamaadel.</p> <p>Standard ei viita ILO konventsiooni nr 169 ratifitseerimisele ja riskihindamine peab käsitlema ILO nõuete rikkumise tõendeid olenemata sellest, kas riik, kus riskihindamine toimub, on need ratifitseerinud.</p>	<p>– FSC võrgustikupartnerid ja piirkondlikud esindused (kontaktandmed: ic.fsc.org)</p> <p>– ILO osalisriikide bürood</p>

Kontrollitud puidu 3. kategooria – puit, mis pärineb metsadest, kus metsamajandustegevus ohustab kõrgeid kaitseväärtusi

MÄRKUS 1. Oht käesoleva lisa tähenduses on kõrgete kaitseväärtuste säilimise või olemasolu ebakindlus ökoregiooni tasandil. Käesolev standard nõuab metsamajandamistegevusest kõrgetele kaitseväärtustele tulenevate ohtude kindlaksmääramist.

MÄRKUS 2. Kõrgete kaitseväärtuste ja nende kategooriate määratlus FSC printsiipides ja kriteeriumides (*FSC-STD-01-001*) ning käesolevas standardis ei erine. Erinevus on nende kahe standardi eesmärkides. FSC printsiipide ja kriteeriumide standard nõuab kõrgete kaitseväärtuste säilitamist ja parandamist metsamajandamisüksuse tasandil, käesolev standard aga nõuab, et organisatsioon peab vältima materjali hankimist metsadest, kus kõrgetele kaitseväärtustele on oht ökoregiooni tasandil.

3.8 Riskihindamise üldnõuded

- a) Riski, mis on seotud selliste kõrgete kaitseväärtustega, mis pakuvad põhilisi ökosüsteemiteenuseid kriitilistes olukordades või on vajalikud kohalike kogukondade põhivajaduste rahuldamiseks, võib lugeda madalaks, kui on täidetud näitajad 2.4 ja 3.1 ja/või 3.2. See tähendab, et asjaomases tarnepiirkonnas on olemas tunnustatud ja õiglane kord selliste olulise suurusjärguga konfliktide

¹⁴ Kord, mis hõlmab toimivaid õiguskaitseviise ja/või milles puudub ulatuslik struktuuriline tasakaalustamatus või sisemine ebaõiglus. Menetluste näited on läbirääkimised maakasutusõiguste üle, kohtumenetlused ja lepingute läbirääkimised.

¹⁵ Tarnepiirkonna põlisrahvad, töötajad, kogukonnad ja valitsus aktsepteerivad ja toetavad nende küsimuste käsitlemise ja lahendamise süsteemi; kogukondadel ja/või põlisrahvastel on tunnustatud õigus vähendada metsa ülestöötamisega seotud ohte õigussüsteemi või muude ametiasutuste abil.

lahendamiseks, mis puudutavad traditsioonilisi õigusi, sh kasutusõigused, kultuurilised huvid või traditsiooniline kultuuriline enesemääratlus.

3.9 Riskihindamise näitajad:

Riskihindamise näitajad	Teabeallikate näited
<p>Tarnepiirkonna riski seoses <u>ohuga</u> kõrgetele kaitseväärtustele võib lugeda madalaks, kui:</p> <p>a) näitaja 3.1 on täidetud; või</p> <p>b) näitaja 3.2 kõrvaldab ohu (või vähendab tugevalt ohtu), mis tuleneb tarnepiirkonnale näitaja 3.1 täitmata jätmisest.</p>	
<p>3.1 Asjakohase tasandi (ökoregioon, ökoregiooni allregioon, kohalik) metsamajandamisteggevused ei ohusta ökoregiooni seisukohalt olulisi kõrgeid kaitseväärtusi.</p> <p>Organisatsioon peab esmalt hindama, kas leidub ökoregiooni tasandil ohustatud kõrgeid kaitseväärtusi. Kui mõni kõrge kaitseväärtus on ökoregiooni tasandil ohustatud, peab organisatsioon hindama, milline on metsamajandamisteggevuste seos selle kõrge kaitseväärtusega tarnepiirkonna tasandil.</p> <p>Selle kategooria riskihindamisel on kohustuslik määrata kindlaks ökoregiooni seisukohalt olulised kõrgeid kaitseväärtused, mis praktikas tähendab, et kohalikul tasandil olulised väärtused ei ole selle riskihindamisetapi fookuses.</p> <p>Ohustatud ökoregioonid saab kindlaks määrata toetava teabe abil, mis puudutab muu hulgas näiteks elurikkuse koondumispaiku, Global 200 ökoregiooni, piirialade metsi või puutumatud metsamaastikke.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Kõrgeid kaitseväärtusi käsitlevad FSC dokumendid (ic.fsc.org) – Ökoregiooni määratlus ja teave (www.worldwildlife.org/biomes) – Piirkonnad, mille Conservation International on tunnistanud elurikkuse koondumispaigaks, või ökosüsteemid ja kooslused, mille Conservation International on sõnaselgelt nimetanud elurikkuse koondumispaiga esmatähtsaks osaks – Metsa või mangroovi ökoregioonid, mille WWF on nimetanud Global 200 ökoregiooniks ja mille kaitsestaatus on WWFi hinnangul eriti või äärmiselt ohustatud. Kui Global 200 ökoregioon hõlmab rohkem kui üht maismaa ökoregiooni, saab Global 200 ökoregiooniga hõlmatud ökoregiooni riski lugeda madalaks, kui hõlmatud ökoregiooni kaitsestaatus on muu kui äärmiselt ohustatud (critical) või eriti ohustatud (endangered) (www.worldwildlife.org/science/wildfinder)

<p>Puutumatu metsamaastiku puhul ei loeta põlengute kustutamist ega ennetamist avalikkuse kaitse eesmärgil minimaalselt häirivaks majandustegevuseks. Tuletõrjet metsamajandamistegevuse kontekstis ei loeta minimaalselt häirivaks majandustegevuseks.</p> <p>Selle näitaja puhul võib madalat riski tõendada järgmiselt:</p> <p>materjal ei pärine ühestki kaardistatud kõrgete kaitseväärtuste piirkonnast (nagu loetletud punktis 3.1), või</p> <p>tarnepiirkonnas ei leidu ökoregiooni seisukohalt olulisi kaitseväärtusi tarnepiirkonna või tarneüksuse tasandil kogutud sõltumatute ja kontrollitavate andmete kohaselt (vabaühenduste aruanded, keskkonnamõju hindamise aruanded jm).</p>	<p>– Piirkonnad, mille Maailma Looduskaitseliit (IUCN) on nimetanud taime elurikkuse keskuseks (Centre of Plant Diversity)</p> <p>– Piirkonnad, mille Conservation International on nimetanud suure elurikkusega loodusaladeks (High Biodiversity Wilderness Area), mis sisaldavad killustamata metsaökosüsteemi pindalaga üle 500 km²</p> <p>– Piirkonnad, mille Maailma Loodusvarade Instituut (World Resources Institute) on nimetanud piirialade metsadeks</p> <p>– Puutumatud metsamaastikud vastavalt Greenpeace'i määratlusele (www.intactforests.org)</p>
<p>3.2 Kehtestatud on tugev kaitsesüsteem (toimivad kaitsealad ja õigusaktid), mis tagab ökoregioonis kõrgete kaitseväärtuste säilimise.</p> <p>Selle näitaja puhul peab madalat riski tõendama järgmiselt:</p> <ol style="list-style-type: none"> kehtestatud on tugev kõrgete kaitseväärtuste kaitse süsteem. „Tugeva“ määratlus põhineb õigusnormide jõustamise tõhususel riigis. Seda võib tõendada Maailmapanga õigusriigi indeksi kõrge väärtus ($\geq 75\%$) (www.govindicators.org); ja hinnatava tarnepiirkonna asjassepuutuvatel riigi või piirkonna tasandi huvirühmadel on oluline toetus; või metsamajandaja on hinnatava tarnepiirkonna jaoks oluliste riigi või piirkonna tasandi keskkonna huvirühmadega kokku leppinud kõrge kaitseväärtuse kaitse viisi tarneüksuse tasandil. Näitajat 3.2 ei saa täita, kui asjassepuutuvatel riigi või piirkonna tasandi huvirühmadel on olulisi vastuväiteid madala riski määramisele kõrge kaitseväärtuse kategooriale. 	<p>FSC võrgustikupartnerid ja piirkondlikud esindused (kontaktandmed: ic.fsc.org)</p> <p>Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osalisriigiks olemine ja tõendatavad edusammud kaitsealade võrgustiku loomisel, näiteks üldiselt positiivne hinnang viimases riiki käsitlevas metsaökosüsteemide temaatilises aruandes (www.cbd.int)</p>

Kontrollitud puidu 4. kategooria – puit, mis pärineb istandikeks või mittemetsanduslikuks kasutuseks raadatud metsadest ja muudest puudega kooslustest

MÄRKUS. Selle kategooria puhul on riskihindamise eesmärk määrata kindlaks risk piirkondades, kus toimub suures ulatuses loodusemetsade raadamine. Organisatsiooni ergutatakse paluma FSC võrgustikupartneritelt ja piirkondlikest esindustest juhiseid selle kohta, kuidas tõlgendada väljendit „oluline vähenemine“ nende riikide ja piirkondade metsade puhul.

3.10 Riskihindamise näitajad

Riskihindamise näitajad	Teabeallikate näited
<p>4. Tarnepiirkonna riski seoses metsa raadamisega istandike rajamiseks või muuks kui metsamajanduslikuks maakasutuseks võib lugeda madalaks, kui on täidetud järgmine näitaja.</p> <p>MÄRKUS. Istandike asendamist muu maakasutusega ei loeta metsa raadamiseks.</p>	
<p>4.1 Loodusmetsade ja muude loodusliku puittaimestikuga koosluste (näiteks savannid) kogupindala ei vähene asjaomases ökoregioonis oluliselt ega kiiresti (> 0,5% aastas¹⁶).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - FAO metsa- ja maakatte dünaamika ülemaailmne seire (GOF-C-GOLD)¹⁷ - FAO maailma metsavarude hinnang (Global Forest Resources Assessment) - Conservation Internationali regionaalse analüüsi programm (Conservation International Regional Analysis Program) - Marylandi ülikooli geograafiaosakond (University of Maryland Department of Geography) - ÜRO keskkonnaprogrammi/ülemaailmse ressursiteabe andmebaasi varajase hoiatamise ja hindamise osakond (UNEP/GRID – Division of Early Warning and Assessment) - Kesk-Ameerika regionaalse seire ja visualiseerimise süsteem SERVIR (Regional Monitoring and Visualization System for Mesoamerica) - Congo Basin Forest Partnership ja CARPE - Euroopa Komisjoni teadusuuringute ühis-keskus (EC Joint Research Centre) - Brasiilia riiklik kosmoseuuringute instituut INPE-PRODES - Hansen, M., DeFries, R., Townshend, J.R., Carroll, M., Dimiceli, C., Sohlberg, R. 2003. 500 m MODIS Vegetation Continuous Fields. College Park, Maryland: The Global Land Cover Facility - Riikide andmeallikad - FSC võrgustikupartnerid ja piirkondlikud esindused (kontaktandmed: ic.fsc.org)

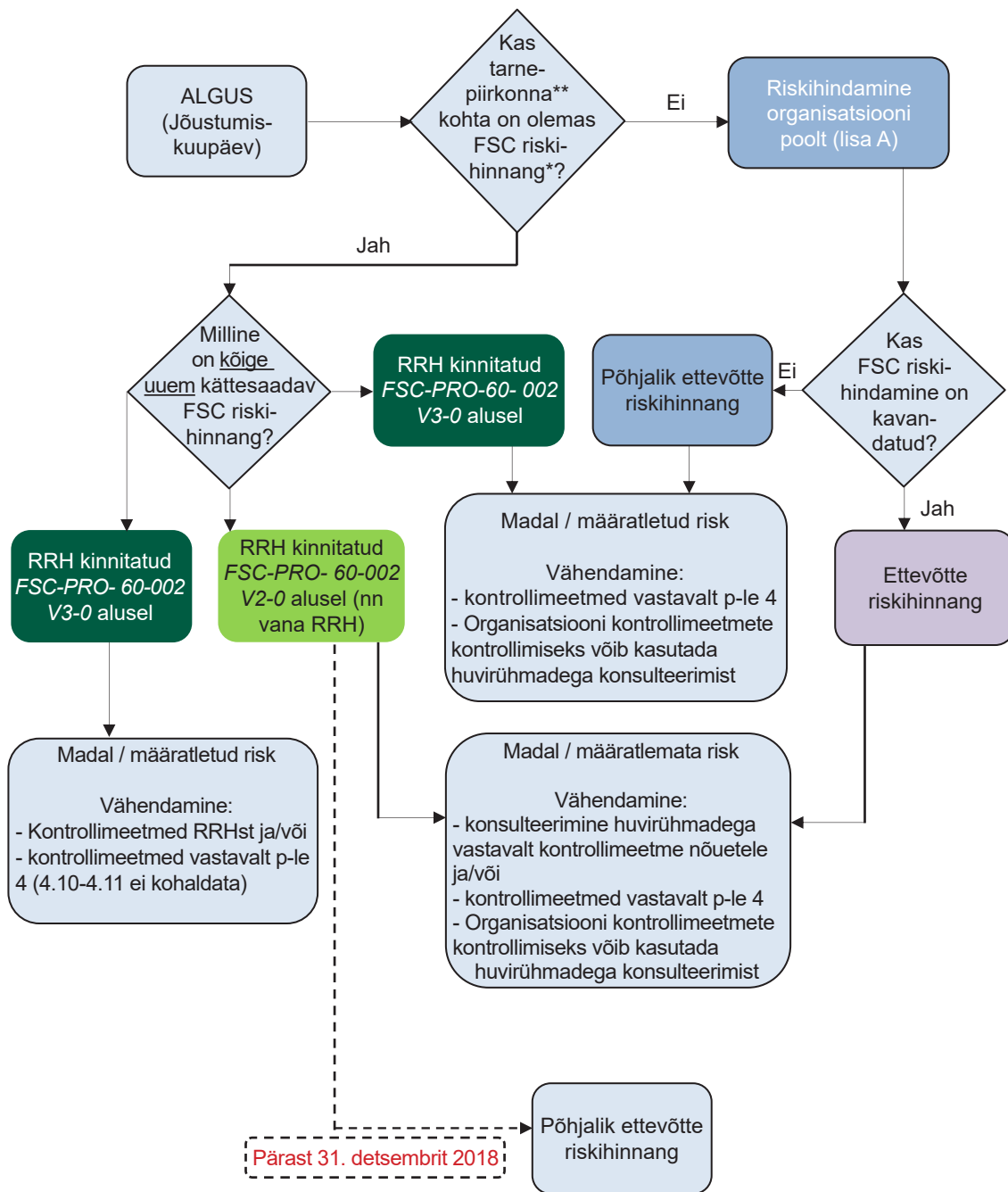
¹⁶ Määr (> 0,5%) võib kohandada vastavalt lisanduvale teabele.

¹⁷ Märkus. ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) metsakatte andmed ja statistika ei pruugi arvestada metsa raadamist istandikuks metsaga kaetud ala vähenemisena. Seetõttu ei pruugi andmed alade kohta, kus toimub loodusmetsa ulatuslik raadamine istandikuks, kajastada olulise metsade vähenemisena ja võivad olla käesoleva standardi rakendamisel eksitavad.

Kontrollitud puidu 5. kategooria – puit, mis pärineb metsadest, kuhu on istutatud geneetiliselt muundatud puid

3.11 Riskihindamise näitajad

Riskihindamise näitajad	Teabeallikate näited
5. Tarnepiirkonna riski seoses geneetiliselt muundatud puude puiduga võib lugeda madalaks, kui on täidetud üks järgmistest näitajatest:	– FAO, 2004. Preliminary review of biotechnology in forestry, including genetic modification. Forest Genetic Resources Working Paper FGR/59E. Forest Resources Development Service, Forest
<p>a) hangitavate liikide geneetiliselt muundatud puid ei kasutata ärilisel eesmärgil; või</p> <p>b) geneetiliselt muundatud puude äriliseks kasutamiseks on vajalik luba ja hangitavate liikide ärilise kasutamise load puuduvad; või</p> <p>c) asjaomases riigis on geneetiliselt muundatud puude äriline kasutamine keelatud.</p>	<p>Resources Division, Rome, Italy (http://www.fao.org/docrep/008/ae574e/AE574E00.HTM)</p> <p>– riikide ja piirkondade andmeallikad.</p>

Joonis 5. Riskihindamine ja sellega seotud tegevused (eraldi kõigi viie kontrollitud puidu kategooria kohta)

*TKRRH puhul tuleb seda kasutada, kui kõik viis kontrollitud puidu kategooriat on kinnitatud. Organisatsioonid võivad kasutada kättesaadavaid kinnitatud KTRRH riskihinnanguid üksikute kontrollitud puidu kategooriate kohta, kuni kinnitatakse KTRRH kõigi viie kategooria kohta.

**Joonist kasutatakse eraldi tarnepiirkonna osade puhul, mida hõlmavad eri FSC riskihinnangud, ja hindamata piirkondade puhul.

Lisa B Huvirühmadega konsulteerimise miinimumnõuded

1. Huvirühmadega konsulteerimine peab toimuma kooskõlas organisatsiooni suuruse ja tegevusulatusena, võttes aluseks järgmise.
  - 1.1 Huvirühmade kindlaksmääramine: organisatsioon määrab kindlaks isikud, keda mõjutab tema tarnijate metsamajandamistegevus ja määratud risk ning kelle huvid on seotud nimetatud tegevuse ja riskiga, sealhulgas allpool kirjeldatud huvirühmad (punkt 3).
  - 1.2 Huvirühmade teavitamine: kindlaks määratud huvirühmad tuleb kutsuda konsultatsioonil osalema vähemalt kuus (6) nädalat enne konsultatsiooni sisuks oleva majandamistegevuse algust. Organisatsioon peab rakendama huvirühmade teavitamiseks toimivaid vahendeid, kasutades kultuuriliselt sobivaid konsulteerimisviise ja sihtrühma kõneldavat keelt. Teavitada tuleb ka FSC võrgustikupartnerit, kui selline on olemas.
- MÄRKUS. Teavitamisviisid võivad olla muu hulgas järgmised: silmast silma kohtumised, isiklik ühenduse võtmine telefoni, e-posti või kirja teel, teate avaldamine üleriigilises või kohalikus ajakirjandusväljaandes ja asjakohastel veebisaitidel, teadaanded kohalikus raadios, kuulutamine kohalikel teadetetahvlitel.
- 1.3 Huvirühmadega konsulteerimine: kõikidele kindlaks määratud huvirühmadele tuleb konsultatsiooni teema seisukohalt oluline teave kättesaadavaks teha hiljemalt kuus (6) nädalat enne konsultatsiooni sisuks oleva majandamistegevuse algust. Organisatsioon peab välja jätma üksnes konfidentsiaalseks loetava teabe¹⁸. Huvirühmadelt tuleb paluda nõusolekut nende esitatud seisukohtade avaldamiseks.
- MÄRKUS. Konsulteerimisviiside näiteid: individuaalsete või rühma kohtumiste korraldamine, struktureeritud küsitlus telefoni teel, ühenduse võtmine e-posti või kirja teel palvega saata kirjalikud vastused varem ettevalmistatud küsimustikule.
- 1.4 Tagasiside huvirühmadele: organisatsioon peab vastama kõikidele konsultatsiooniprotsessis osalenud huvirühmadele kuuekümmne (60) päeva jooksul alates konsultatsiooniperioodi lõpust, selgitades, kuidas nende esitatud seisukohti arvesse võeti.
- 1.5 Konsultatsioonide protokollid: organisatsioon peab konsultatsiooniprotsessi protokollima, sealhulgas kaasatud huvirühmade loetelu ja esitatud seisukohad, ning tõendama, et konsulteerimisel järgiti käesoleva standardi nõudeid.
2. Organisatsioon peab koostama konsultatsiooniprotsessi kokkuvõtte, mis sisaldab järgmist:
  - a) alad, mida käsitleti huvirühmadega konsulteerimisel (nt geograafilised asukohaandmed, riik, halduspiirkond, tarneüksus);
  - b) loetelu huvirühmadest, keda organisatsioon konsultatsioonides osalema kutsus;
  - c) kokkuvõtte huvirühmadelt laekunud seisukohtadest. Huvirühma esitatud seisukohti tohib avaldada ainult asjaomase huvirühma eelneval loal ja nii, et need ei ole seostatud huvirühma tuvastamist võimaldavate andmetega;

¹⁸ Teabe konfidentsiaalsuse põhjendus tuleb esitada asjaomasele FSC akrediteeritud sertifitseerijale.

- d) selgitus, kuidas organisatsioon on huvirühma seisukohti arvestanud;
- e) organisatsiooni põhjendus järeldusele, et nendelt aladelt hangitud materjali võib kasutada kontrollitud materjalina või müüa FSC kontrollitud puidu väitega.

MÄRKUS. Konsultatsiooniprotsessi kokkuvõtte lisatakse sertifitseerimise avalikule kokkuvõttele vastavalt käesoleva standardi punktile 6.

- 3 Konsultatsiooniprotsessi käigus tuleks kindlaks teha ja teavitamisse kaasata allpool loetletud huve esindavad olulised huvirühmad vastavalt tuvastatud riskile. Igal nimetatud rühmal võib olla piiramatu arv esindajaid, tingimusel et võetakse tasakaalustatult arvesse nendelt konsultatsioonide käigus saadud panust. Loetelu ei ole täielik ning mis tahes muud sertifitseerimise protsessis olulised huvirühmad tuleb kindlaks teha ja neile teavet anda.

3.1 Majandushuvid

- a) Suure, keskmise ja väikese pindalaga ning kõrge, keskmise ja madala majandamisintensiivsusega metsade omanikud ja/või majandajad;
- b) metsamajandajate töövõtjad (sh raieettevõtjad);
- c) metsatöölised ja metsatööstuse esindajad;
- d) FSC sertifikaadi omanikud.

3.2 Sotsiaalsed huvid

- a) Metsamajandamise ja sellega seotud muude tegevuste sotsiaalsete aspektidega tegelevad või nendest huvitatud vabaühendused;
- b) metsatöölised;
- c) rahvusvahelised, üleriigilised ja kohalikud töötajate ja ametiühingud;
- d) metsamajandamisega tegelevad või sellest huvitatud kohalike kogukondade esindajad, sealhulgas need, kes on olulised seoses kõrgete kaitseväärtustega 5 ja 6;
- e) põlisrahvaste ja/või tavale tuginevate rahvaste esindajad (kui on olemas ja/või omavad õigusi), sealhulgas need, kes on olulised seoses kõrgete kaitseväärtustega 5 ja 6;
- f) puhkevaldkonna huvide esindajad.

3.3 Keskkonnahuvid

- a) Metsamajandamise keskkonnaaspektidega tegelevad või nendest huvitatud vabaühendused. Konsultatsioonid peaksid käsitlema järgmisi huvi- ja pädevusvaldkondi:
  - bioloogiline mitmekesisus
  - vesi ja muld
  - kõrged kaitseväärtused 1–4;b) kohalike kogukondade ja põlisrahvaste esindajad (kõrged kaitseväärtused 5 ja 6).

3.4 Riigis tegutsevad FSC akrediteeritud sertifitseerijad

3.5 Riigis tegutsevad ja riiklikud metsandusametid

3.6 Ekspertid, kes on pädevad kontrollitud puidu kategooriate alal

- 3.7 Uurimisasutused ja ülikoolid
- 3.8 Piirkonnas¹⁹ tegutsevad FSC piirkondlikud esindused, FSC võrgustikupartnerid, registreeritud standardite koostamise töörühmad ja riigiriski hindamise töörühmad.

---

¹⁹ Aafrika, Aasia ja Vaikse ookeani regioon, Euroopa, Euroopa ja Venemaa (SRÜ), Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika (2015. a seisuga).

Lisa C   Ekspertide kvalifikatsiooni miinimumnõuded

1. Ekspertidid (sh eksperdirühmad), kelle eriteadmisi kasutatakse riskihindamise ja/või kontrollimeetmete kavandamise käigus, peavad vastama järgmistele miinimumnõuetele.
  - 1.1 Kontrollitud puidu 1. kategooria (ebaseaduslikult üles töötatud puit)
    - a) Eriteadmised seaduslikkuse kohta metsamajandussektoris riigi/regiooni tasandil (vt lisa A tabel A), mida hinnatakse kogemuse ja/või hariduse tõendite ja/või tegevuslubade alusel asjaomases valdkonnas.
  - MÄRKUS. Ekspertidid, kellel on asjakohased teadmised ühes valdkonnas (nt ühes õigusvaldkonnas), võivad toetada riskihindamise protsessi ja/või kontrollimeetmete kavandamist üksnes selles valdkonnas (nt asjakohases õigusvaldkonnas).
  - 1.2 Kontrollitud puidu 2. kategooria (traditsioonilisi ja inimõigusi rikkudes üles töötatud puit)
    - a) Eriteadmised põlisrahvaste ja/või tavale tuginevate rahvaste olemasolu ja õiguste kohta tarnepiirkonnas, mida hinnatakse kogemuse ja/või hariduse tõendite ja/või tegevuslubade alusel asjaomases valdkonnas;
    - b) teadmised (sh teadlikkus) põlisrahvaste ja tavale tuginevate rahvaste õigustega seotud konfliktide olemasolust; ning
    - c) kinnitatud kogemus põlisrahvaste ja tavale tuginevate rahvastega konsulteerimises või nende vahendamises.
  - 1.3 Kontrollitud puidu 3. kategooria (puit, mis pärineb metsadest, kus metsamajandustegevus ohustab kõrge kaitseväärtusega objekte)
    - a) Eriteadmised hinnatavas piirkonnas (eelkõige metsaökosüsteemides) leiduvatest keskkonnaväärtustest, nende levikust ja/või ohuteguritest, mida kinnitab kogemus, haridus ja/või tegevusluba keskkonnakaitse valdkonnas; ning
    - b) eriteadmised metsamajandamisviisidest hinnatavas piirkonnas, mida hinnatakse kinnitatud kogemuse ja/või hariduse ja/või tegevuslubade alusel asjakohases valdkonnas.
  - 1.4 Kontrollitud puidu 4. kategooria (puit, mis pärineb istandikeks või mittemetsanduslikuks kasutuseks raadatud metsadest)
    - a) Eriteadmised metsamajandamisviisidest hinnatavas piirkonnas, mida hinnatakse kinnitatud kogemuse ja/või hariduse ja/või tegevuslubade alusel asjakohases valdkonnas.
  - 1.5 Kontrollitud puidu 5. kategooria (puit, mis pärineb metsadest, kuhu on istutatud geneetiliselt muundatud puid)
    - a) Konkreetseid eriteadmisi ei nõuta.

Lisa D   **Kontrollitud puidu hindamise protsessi kokkuvõte (informatiivne)**

Kokkuvõtte tegevustest, mis on vajalikud kontrollitud puidu hindamiseks käesoleva standardi nõuete kohaselt

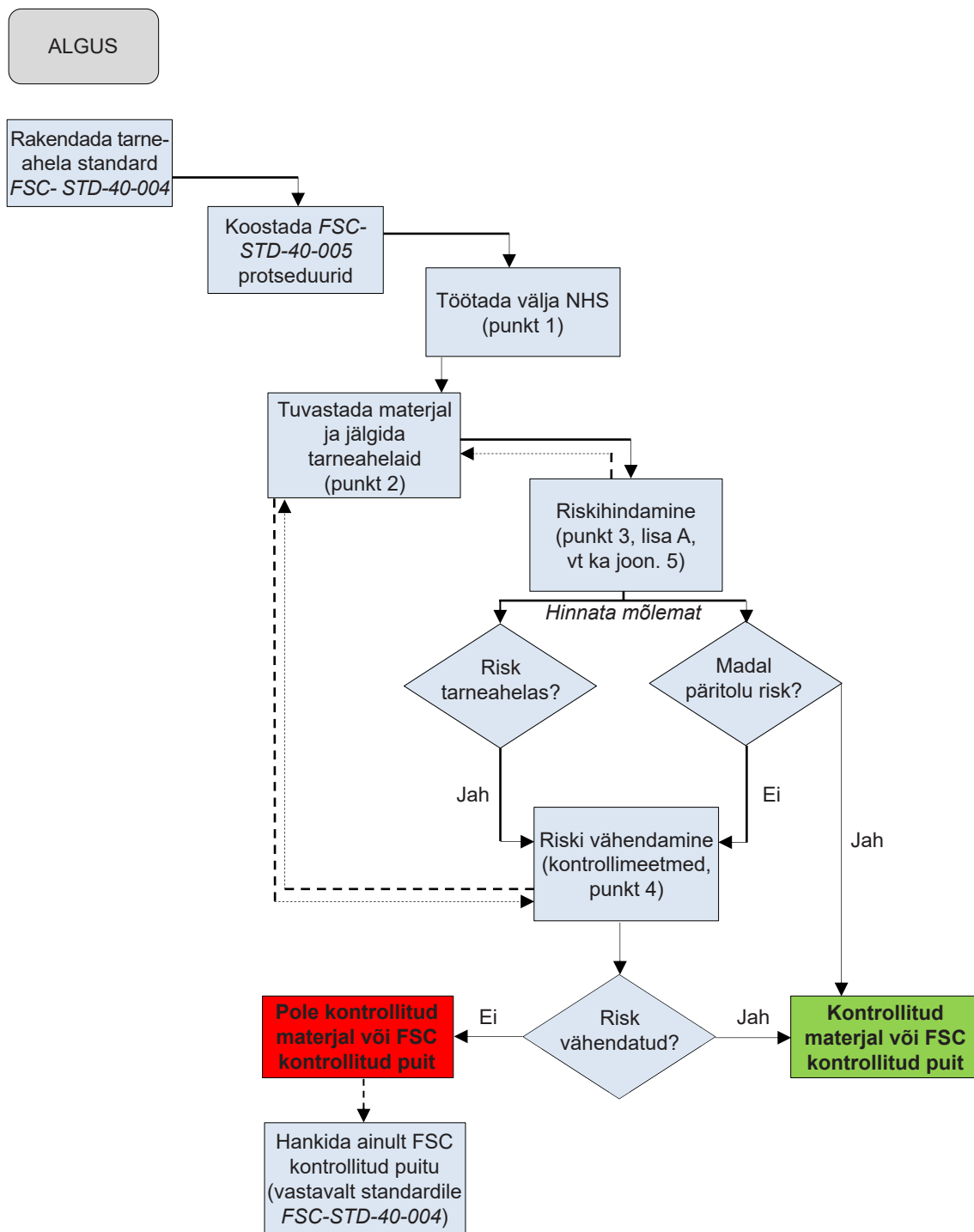
1. Rakendada FSC tarneahela nõudeid standardi *FSC-STD-40-004* alusel.
2. Koostada kirjalikud eeskirjad, mis käsitlevad kõiki standardi
3. *FSC-STD-40-005 V3-1 FSC kontrollitud puidu hankimise nõuded* kohaldatavaid osi.
4. Töötada välja nõuetekohase hoolsuse süsteem (punkt 1).
5. Koguda materjali kohta teavet (punkt 2, sh CITES).
6. Hinnata tarnepiirkondade ja tarneahelate riski (punkt 3). See hõlmab FSC riskihindamise kasutamist ja/või organisatsiooni enda riskihindamise väljatöötamist (lisa A joon. 5).
7. Madala riskiga piirkondades ja juhul, kui tarneahelas segunemise risk puudub, ei ole rohkem tegevusi vaja. Materjali võib kasutada kontrollitud materjalina või müüa FSC kontrollitud puidu väitega. Dokumendid tuleb säilitada ning igal aastal üle vaadata ja korraldada siseaudit.

Riski olemasolu korral:

- rakendada kontrollimeetmeid
- kontrollida toimivust siseauditite abil.

Eespool kirjeldatud etappe kujutab järgmisel leheküljel olev vooskeem (joon. 6).

Joonis 6. Kontrollitud puidu hindamise protsessi kokkuvõte.

Lisa E Kontrollimeetmete kavandamise juhised ja näited (informatiivne)

- 1 Kontrollimeetmete kavandamisel tuleks lähtuda sellest, millise riski määrab organisatsioon kindlaks oma tegevuste puhul, ning riskitasemest, mis on vastuvõetav konkreetsetes tingimustes, milles organisatsioon tegutseb.
- 2 Erinevate omandivormide, tarnijarühmade, sertifikaadiomanike liikide (nt esmased või teisesed töötajad, tselluloosi või ümarpuidu tootjad) jms jaoks saab kehtestada eri kontrollimeetmed²⁰.
- 3 Rakendatavad kontrollimeetmed olenevad võimaliku riski liigist. Mõne riski vähendamiseks on vajalik kontrollkäik raielankidele, dokumendikontroll või mõlemad.
- 4 Kontrollimeetmeid võib täiendada nende sobivuse ja/või toimivuse tõendamise vahenditega (nt protokollid, dokumendid, kaardid, kontrollkäigud, intervjuud jm).
- 5 Kontrollimeetmed peaksid soovituslikult vastama SMART-kontseptsioonile ehk olema konkreetsed, mõõdetavad, saavutatavad, sobivad ja arusaadavad (specific, measurable, achievable, relevant, tangible).

Konkreetsed: kontrollimeetmed peaksid kirjeldama riski vähendamiseks vajalikku tegevust või tegevusi.

Mõõdetavad: kontrollimeetmete puhul tuleks ette näha oodatavad tulemused või toimivuse näitajad (piirtasemed), mis on hindamise käigus mõõdetavad. Vajalik toimivuse tase peaks olema selge (vrd käesoleva standardi punkt 4.2).

Saavutatavad: kontrollimeetmed ei peaks sisaldama vahendeid, mida ei ole võimalik organisatsiooni süsteemis rakendada.

Sobivad: kontrollimeetmed peaksid sisaldama üksnes vahendeid, mis aitavad kaasa riski vähendamisele.

Arusaadavad: kontrollimeetmed tuleks kirja panna selges ja arusaadavas keeles, kasutamata subjektiivseid väljendeid. Vältida tuleks väljendeid nagu „oluline“, „vastav“, „minimeerida“, „võimaluse korral“, „põhjalik“ või „parim kättesaadav“.

- 6 Kontrollimeetme oodatav tulemus peaks kirjeldama, kuidas kontrollimeetme riski vähendab või lubab kinnitada, et risk on maandatud. Mõnel juhul sisaldub oodatav tulemus kontrollimeetmes endas (vt tabel B). Mõnel teisel juhul võib selle eraldi sõnastada. Konkreetse näite kohta vt tahvel 4.
- 7 Alljärgnevalt on esitatud üldised näited tegevustest, mida võib kontrollimeetmetena kasutada. Konkreetsed kontrollimeetmete näited eri riskihindamise näitajate puhul on esitatud tabelis B.
  - a) Huvirühmadega konsulteerimine;
  - b) ekspertide kaasamine;
  - c) dokumentide kontroll;
  - d) tarneahela auditid;
  - e) kohapealne kontroll tarneüksuse tasandil või tarnija tegevuskohas;

---

20 Vt riskihindamise funktsionaalne ulatus standardis *FSC-PRO-60-002a FSC National Risk Assessment Framework* (FSC riigisisese riskihindamise raamistik).

- f) kolmanda isiku tehtav kontroll, sh vajalike osalejate kindlaksmääramine, ja sobivad kontrollimeetodid või nende näited;
- g) liiki ja/või päritolu kinnitavad testid, näiteks DNA testid, isotoop- ja kiuanalüüsid (nt CITESi alla kuuluvate liikide päritolu kinnitamiseks);
- h) riski vähendamiseks seotud õiguslikult siduvad kokkulepped tarnijate ja alltarnijatega (nt protseduuride järgimise kinnitused, õigus auditeerida igal ajal, kohustus esitada teavet kindla aja jooksul);
- i) tarnijate ja alltarnijate riskivähendamise koolitused ja võimekuse arendamine;
- j) tarnijate kõrvalejätmine.

Tahvel 4. Kontrollimeetmete kehtestamine (näide)

Määratletud riskiga näitaja (<i>riskihinnangus</i>)	2.2. Toetatakse töötajate õigusi, sealhulgas õigusi, mis on määratletud ILO deklaratsioonis aluspõhimõtete ja õiguste kohta tööl (standard <i>FSC- PRO-60-002a FSC National Risk Assessment Framework</i>) (FSC riigisisese riskihindamise raamistik).
Riski määratlemine (<i>riskihinnangus</i>)	Naiste diskrimineerimine tööhõives samal ametikohal töötavate naiste ja meeste palgalõhe tõendite põhjal.
Vajalik tegevus	Huvirühmadega konsulteerimine
Kontrollimeede koos oodatava tulemusega	Huvirühmadega konsulteerimine kinnitab, et tarnijad ei diskrimineeri naisi rahaliselt (MÄRKUS: juhul kui diskrimineerimise puudumist ei ole võimalik kinnitada, tuleb kehtestada ja rakendada teine kontrollimeede või -meetmed).

Tabel B. Näited kontrollimeetmete kohta konkreetsete riskinäitajate „määratletud riski“ korral (RHN – riskihindamise näitaja vastavalt standardile *FSC-PRO-60-002a FSC National Risk Assessment Framework* (FSC riigisisese riskihindamise raamistik)).

RHN	Kontrollimeetmete näited
1.1	<p>Maakataster kinnitab omandit ja kinnisvaratehingu kehtivust. Maksuamet kinnitab maksukohustuslasena registreerimise kehtivust.</p> <p>Äriregister annab tõendi riigis kehtivate äritegevuse lubade olemasolu kohta.</p> <p>Piirkondades, kus maa omandiõiguse üle on vaidlus, tõendab konsulteerimine naabrite, kohalike kogukondade ja teistega nõuetekohase maakasutusõiguse olemasolu.</p> <p>Huvirühmadega konsulteerimine tõendab, et metsamajandaja on registreeritud õigusnormidega ettenähtud korra kohaselt.</p> <p>Huvirühmadega konsulteerimine tõendab, et metsamajandaja õiguslik seisund või registreeritud tegevuste teostamise õigused ei ole kohtumääruste või muude õiguslike otsustega peatatud.</p> <p>Majandamisleping või muud omanikuga sõlmitud lepingud tõendavad selgelt majandamisõiguse olemasolu.</p> <p>Olemas on kehtivad ettevõtja registreerimise dokumendid.</p> <p>Seaduslike õiguste andmine ja registrisse kandmine avalikustatakse enne mis tahes tegevuse algust tarneüksuses.</p>
1.2	<p>Järgitakse õigusaktidega kehtestatud kontsessiooni saamise korda. Olemas on kehtivad kontsessioonilepingud.</p> <p>Kontsessioonilepingute saamise kord on avalik ja läbipaistev, põhineb selgetel kriteeriumidel ja välistab nõuetele mittevastavad organisatsioonid.</p> <p>Huvirühmadega konsulteerimine tõendab, et on järgitud kontsessiooni saamise korda.</p> <p>Raiepaikade kohapealne kontroll kinnitab, et metsa ülestöötamine (sh raie, transport ja vahelaod) toimub omandiüksuse piirides.</p>
1.3	<p>Tarneüksuse kohta, kus metsa üles töötatakse, on olemas kinnitatud metsamajandamiskavad.</p> <p>Metsamajandamiskavad sisaldavad kõiki õiguslikult nõutud andmeid ja protseduure. On olemas aasta tegevus- ja raiekavad ning need on heaks kiitnud õiguslikult pädev asutus.</p> <p>Aasta tegevus- või raiekavad sisaldavad teavet ja protseduure vastavalt kõikidele õigusaktide nõuetele.</p> <p>Tegevus- ja raiekavade sisu on koosõlas kinnitatud metsamajandamiskavaga.</p> <p>Raietööde kavad avalikustatakse ja nende kohta on võimalik esitada vaideid enne tööde algust, kui see on õigusaktidega nõutud.</p> <p>Raiepiirangud on metsamajandamiskavades ja kaartidel märgitud, kui see on õigusaktidega nõutud. Raieinventuure korraldatakse õigusaktide nõuete kohaselt.</p> <p>Kontrollkäigud näitavad, et tegevuskohtades rakendatakse raiekavasid. Huvirühmadega konsulteerimine tõendab, et metsamajandamiskava on kinnitatud õigusnormidega ettenähtud korra kohaselt.</p> <p>Metsamajandamiskava sisu on tehniliselt nõuetekohane ja järjekindlalt õigusaktide nõuetele koosõlas.</p>

1.4	<p>Raieload (load või samalaadsed õiguslikud dokumendid, mis käsitlevad metsa ülestöötamist) on olemas.</p> <p>Raiepiirangud on kaartide ja koguste alusel selgelt määratletud. Ametiasutused kinnitavad raieloa kehtivust.</p> <p>Huvirühmadega konsulteerimine tõendab, et raieloa on andnud õiguslikult määratud pädev asutus kooskõlas asjakohaste õigusaktidega. Kontrollkäik kinnitab, et raie toimub raieloyal märgitud piirides.</p> <p>Kontrollkäik kinnitab, et raieloyal esitatud teave ala, liigi, mahtude jm kohta on õige ja õigusnormidega ette nähtud piirides.</p> <p>Kontrollkäik kinnitab, et järgitakse kõiki raieloyal märgitud raiepiiranguid, nagu kaitsevööndid, kaitsealused puud, väljaveoteede paigutus jms.</p>
1.5	<p>Maksete (raieõiguse tasud, asjakohased maksud, raietasud ja muud kulud) kohta on olemas kviitungid.</p> <p>Müügi- ja veodokumentides esitatud mahud, liigid ja sortimendid vastavad makstud tasudele.</p> <p>Liikide, mahu ja sortimendi arvestus vastab makstud tasudele ja maksudele. Ametiasutused kinnitavad, et ettevõtja on maksnud kõik nõutavad tasud.</p>
1.6	<p>Müügidokumendid sisaldavad kohaldatavaid müüгимakse. Müüгимaksude tasumise kviitungid on olemas.</p> <p>Müügi- ja veodokumentides esitatud mahud, liigid ja sortimendid vastavad makstud tasudele. Müügihinna on kooskõlas turuhindadega.</p> <p>Raiutud liigid, maht ja sortimendid vastavad müügidokumentidele.</p> <p>Ametiasutused kinnitavad, et ettevõtja tasub kohaldatavaid müüгимakse õigeaegselt.</p>
1.7	<p>Müügi- ja veodokumentides esitatud mahud, liigid ja sortimendid vastavad makstud tasudele. Liikide, mahu ja sortimendi arvestus vastab makstud tasudele ja maksudele.</p> <p>Ametiasutused kinnitavad, et ettevõtja teeb makseid õigeaegselt. Metsa töötatakse tarneüksuses üles lubatud ala piirides. Metsa ei töötata üles aladel, kus raie on õiguslikult keelatud.</p> <p>Tarneüksuses kasvavad puuliigid või kindlad puud, mille raie on keelatud, on loetletud tegevuskavas.</p> <p>Tegevuskohtades järgitakse raiepiiranguid.</p> <p>Tarneüksuses kasvavad puuliigid või kindlad puud, mille raie on keelatud, on tegevuskohas märgistatud.</p> <p>Kõik seaduse alusel kaitse alla võetud alad (sh liikide elupaigad) on nimetatud metsamajandamiskavas või seonduvates dokumentides, kui seda nõuavad õigusaktid.</p> <p>Tarneüksuses järgitakse ohustatud või eriti ohustatud liikide seire, majandamise ja kaitse korda, mis on kehtestatud õigusaktidega.</p> <p>Täidetakse looduskaitse eeskirju, mis käsitlevad näiteks kaitsealasid, majandamisest välja jäetud alasid, kaitstavaid liike ja jahipidamist.</p>

1.8	<p>Metsa töötatakse tarneüksuses üles lubatud ala piirides. Metsa ei töötata üles aladel, kus raie on õiguslikult keelatud.</p> <p>Tarneüksuses kasvavad puuliigid või kindlad puud, mille raie on keelatud, on loetletud tegevuskavas.</p> <p>Tegevuskohtades järgitakse raiepiiranguid.</p> <p>Tarneüksuses kasvavad puuliigid või kindlad puud, mille raie on keelatud, on tegevuskohas märgistatud.</p>
1.9	<p>Kõik seaduse alusel kaitse alla võetud alad (sh liikide elupaigad) on nimetatud metsamajandamiskavas või seonduvates dokumentides, kui seda nõuavad õigusaktid.</p> <p>Tarneüksuses järgitakse ohustatud või eriti ohustatud liikide seire, majandamise ja kaitse korda, mis on kehtestatud õigusaktidega.</p> <p>Täidetakse looduskaitse eeskirju, mis käsitlevad näiteks kaitsealasid, majandamisest välja jäetud alasid, kaitstavaid liike ja jahipidamist.</p>
1.10	<p>Kehtestatud on keskkonna- ja sotsiaalse mõju hindamise kord, mille on kinnitanud õiguslikult pädev asutus, kui seda nõuavad õigusaktid.</p> <p>Täidetakse keskkonnaseire nõudeid.</p> <p>Tegevuskohtades järgitakse keskkonnavalaseid piiranguid, nagu pinnasekahjustuste, kaitsevööndite, säilikuudega seotud piirangud, hooajalised jm piirangud.</p>
1.11	<p>Kõik raietöödega seotud isikud järgivad töötervishoiu ja -ohutuse nõudeid.</p> <p>Intervjuud töötajate ja töövõtjatega kinnitavad, et organisatsioon nõuab ja/või pakub seadusega nõutud kaitsevarustust.</p>
1.12	<p>Raietöödega seotud isikud on tööle võetud ametliku töölepingu alusel, kui õigusaktid seda nõuavad.</p> <p>Raietöödega seotud isikud on kaetud kohustusliku kindlustusega.</p> <p>Raietöödega seotud isikutel on olemas nõutavad tunnistused nende tööülesannete täitmiseks vajaliku pädevuse kohta.</p> <p>Raietöödega seotud isikutele makstakse töötasu vähemalt seadusega ette nähtud alammääras.</p> <p>Raietöödega seotud isikute töötasu makstakse ametlikult ja tööandja deklareerib selle nõuetekohaselt.</p> <p>Kõigi raietöödega seotud isikute puhul järgitakse vanuse alammäära nõudeid. Kõigi ohtlike töödega seotud isikute puhul järgitakse vanuse alammäära nõudeid.</p> <p>Huvirühmad tõendavad, et raietöödega ei ole seotud sunniviisiline või kohustuslik töö.</p>
1.13	<p>Huvirühmadega konsulteerimine tõendab, et raietööde käigus austatakse tavadele tuginevaid õigusi.</p> <p>Ekspertid on kaasatud traditsiooniliste ja inimõigustega seotud konkreetsete õiguslike kohustuste kindlaksmääramiseks ning selle tagamiseks, et lähtutakse kehtivatest õigusaktidest (viimastest redaktsioonidest) ning arvestatakse õiguslike kohustuste tõlgendamisel olulisi kohtuotsuseid.</p>

1.14	<p>Huvirühmadega konsulteerimine tõendab, et seoses metsamajandamise õigustega järgiti vaba, eelnevat ja teadlikku nõusolekut käsitlevaid õigusaktide nõudeid.</p> <p>Ekspertid on kaasatud traditsiooniliste ja inimõigustega seotud konkreetsete õiguslike kohustuste kindlaksmääramiseks ning selle tagamiseks, et lähtutakse kehtivatest õigusaktidest (viimastest redaktsioonidest) ning arvestatakse õiguslike kohustuste tõlgendamisel olulisi kohtuotsuseid.</p>
1.15	<p>Huvirühmadega konsulteerimine tõendab, et põlisrahvaste või tavale tuginevate rahvaste õigusaktidest tulenevaid õigusi ei rikuta.</p> <p>Ekspertid on kaasatud traditsiooniliste ja inimõigustega seotud konkreetsete õiguslike kohustuste kindlaksmääramiseks ning selle tagamiseks, et lähtutakse kehtivatest õigusaktidest (viimastest redaktsioonidest) ning arvestatakse õiguslike kohustuste tõlgendamisel olulisi kohtuotsuseid.</p>
1.16	<p>Tooted on müügidokumentides, tollideklaratsioonides ja muudes õigusaktidega nõutavates dokumentides õigesti liigitatud (liik, kogused, sortimendid jne).</p>
1.17	<p>Puuliikide ja tooteliikidega kaubeldakse seaduslikult. Nõutavad kauplemisload on olemas ja dokumenteeritud.</p> <p>Kõik nõutavad veodokumendid on olemas ja neid säilitatakse.</p> <p>Mahu, liikide ja sortimentide arvestus järgib õigusaktide nõudeid.</p> <p>Transpordi, müügi või ekspordiga seotud dokumendid on selgelt seostatud konkreetse asjassepuutuva materjaliga.</p> <p>Müügidokumentide alusel on võimalik kindlaks teha materjali päritolukoht. Seaduslikkuse kontrollimiseks kasutatakse FLEGT-litsentse.</p>
1.18	<p>Kui see on tarnija või alltarnija riigis ebaseaduslik, ei ole tooteid müüdud maksuparadiisina tuntud riikide kaudu.</p> <p>Siirdehindadega seotud ebaseaduslikke toiminguid ei ole tehtud.</p>
1.19	<p>Kontrollitud puidu hankimine toimub kooskõlas piirkonna jaoks kindlaks määratud seaduslikkuse tingimustega.</p> <p>Toodete liigitus on nõuetekohane (tüüp, tollikood, taimeliik, kogus, sortimendid jne). Kõik nõutavad impordi- ja ekspordiload on olemas.</p>
1.20	<p>Kogu piiriülene kauplemine CITESi liikidega on dokumenteeritud ja kaubaga on kaasas nõutavad ekspordi-, impordi- ja taasekspordisertifikaadid, mille on välja andnud pädevad asutused (CITESi korraldusasutused).</p>
2.1	<p>Organisatsioon ei ole seotud konfliktimõjuga puidu müügiga.</p> <p>Päritoludokumendid kinnitavad, et metsasaadused ei pärine konfliktimõjuga puidu piirkondadest.</p>
2.2	<p>Kontrollkäik vastavalt nõuetele, mis on kontrollitud puidu kategooriale 2 kehtestatud standardiga <i>FSC-STD-30-010</i>.</p> <p>Intervjuud juhtkonna ja töötajatega, et hinnata tööseaduste tundmist ja eeskirjade järgimist.</p>

2.3	<p>Huvirühmadega konsulteerimine tõendab, et metsa ülestöötamisel austatakse sotsiaalseid õigusi. See hõlmab metsast sõltuvaid kogukondi ja kodanikuühiskonda, samuti kohalikke ja rahvusvahelisi vabaühendusi, kes jälgivad sotsiaalsete õiguste olukorda vaadeldavas piirkonnas. [Huvirühmadega konsulteerimise näited: aktiivse konsulteerimise meetodid, mida kasutati nt Brasiilias Santa Catarina loodusvarade majandamise ja maapiirkondade vaesuse vähendamise projektis²¹: Projektis kasutati uuenduslikke konsulteerimismeetodeid, milles kasutati vahendajana konsultatsioonide sihtrühma tundvaid eksperte.</p> <p>Kontrollkäik vastavalt nõuetele, mis on kontrollitud puidu kategooriale 2 kehtestatud standardiga <i>FSC-STD-30-010</i>.</p> <p>Kirjalik kokkulepe (sh kogukonna protokoll²²) ja/või muu tõendusmaterjal kinnitab vaba, eelneva ja teadliku nõusoleku andmist.</p> <p>Kasutatakse kogukonna protokolle (mis kinnitavad nt vaba, eelneva ja teadliku nõusoleku andmist). [Kogukonna protokollide kasutamise näited: Natural Justice (Lawyers for Communities and the Environment) on selle termini kasutusele võtja ning on aidanud kogukondadel välja töötada protokollid, et tagada hüvede jagamine seoses toidu- ja põllumajandustaimede geneetiliste ressurssidega (Peruu); põlisterritooriumi kaitsega (Panama); looduslike pühapaikade kaitsega (Aafrika). Mõiste on lisatud juurdepääsu ning tulu jaotamist käsitlevasse Nagoya protokoll, mis kuulub bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni raamistikku.]</p> <p>Alla on kirjutatud sotsiaalse vastutuse kokkulepped, mis kirjeldavad organisatsiooni (sertifitseeritud organisatsioonid, metsamajandajad) võetud kohustusi põlisrahvaste, tavale tuginevate rahvaste ja/või traditsiooniliste õigustega kohalike kogukondade ees.</p> <p>[Kasutusnäited: International Institute for Environment and Development on avaldanud kogemusi kirjeldava aruande sotsiaalse vastutuse kokkulepete kasutamise kohta Ghanas²³.]</p> <p>Dokumentide kontroll kinnitab sotsiaalsete õiguste, sh naiste ja laste sotsiaalsete õiguste rakendamist.</p> <p>Dokumentide kontroll kinnitab, et põlisrahvaste, tavale tuginevate rahvaste ja/või kohalike kogukondade õigusi austatakse ja järgitakse.</p> <p>Omandiõiguse ja valdusõiguse aluseks olevate dokumentide kontroll (nt kinnisvara ostu-müügi leping, majandamislepingud või muud kokkulepped).</p> <p>Intervjuud põlisrahvaste, tavale tuginevate rahvaste ja/või kohalike kogukondade esindajatega, et hinnata teadlikkust nende õigustest ja nende järgimist.</p>
3.0	Kontrollimeetmed puuduvad (näitaja täidab üksnes riskihindamise eesmärki).

21 Maailmapank. 2002. Brazil - Natural Resource Management and Rural Poverty Reduction Project - Santa Catarina. Washington, DC: Maailmapank. <http://documents.worldbank.org/curated/en/2002/03/1752396/brazil-natural-resource-management-rural-poverty-reduction-project-santa-catarina>.

22 Kogukonna protokollid on dokumendid, mille koostavad kogukonnad selle kohta, millist suhtlemist nad teistelt huvirühmadelt eeldavad, arvestades nende tavadele tuginevaid õigusi. Vt <http://naturaljustice.org>.

23 Ayine, D, 2008. Developing Legal Tools for Citizen Empowerment: Social Responsibility Agreements in Ghana's Forestry Sector. IIED. <http://pubs.iied.org/pdfs/12549IIED.pdf>

3.1 – 3.6	Konsulterimine ekspertidega (kes vastavad käesoleva standardi lisa C nõuetele) kinnitab, et materjali varutakse piirkondadest, kus metsamajandamistegevus ei ohusta kõrgeid kaitseväärtusi, või tõendab selliste majandamistegevuste rakendamist, mis vähendavad riski ohustada kõrgeid kaitseväärtusi.
3.1	<p>Metsa ei töötata üles kohtades, kus on tõenäoline suur liigirikkus. 1. kategooria kõrge kaitseväärtuse alusel kaitstavaid puuliike ei raiuta.</p> <p>Konsulterimine ekspertidega (kes vastavad käesoleva standardi lisa C nõuetele) kinnitab suure liigirikkuse puudumist hankepiirkonnas.</p> <p>Metsamajandamiskavad on olemas ja sisaldavad spetsialistide tehtud ohustatud liikide inventuuri tulemusi ning sobivaid majandamismeetmeid, mis vähendavad liikide säilimist ohustava majandamistegevuse riski (nt on määratud majandamistegevusest kõrvale jäetavad alad).</p> <p>Metsamajandamistegevuste käigus tunnustatakse ja kaitstakse kõrgeid kaitseväärtusi. Proovide kogumine raielankidelt.</p> <p>Puidu jälgimise süsteemid.</p>
3.2	<p>Hankepiirkonna kõrgete kaitseväärtuste õiguslik kaitse on tõhus. Majandamiskavade analüüs.</p> <p>Metsamajandamistegevused ei põhjusta suurte metsamaastike killustumist.</p>
3.3	<p>Konsulterimine ekspertidega (kes vastavad käesoleva standardi lisa C nõuetele) kinnitab ohustatud ökosüsteemide kaitset hankepiirkonnas.</p> <p>Konsulterimine hankepiirkonda tundvate ekspertidega kinnitab, et hankepiirkonnas rakendatud metsamajandamisvõtted ei ohusta kõrgeid kaitseväärtusi.</p> <p>Metsamajandamiskavad on olemas ja hõlmavad ohustatud ökosüsteemide inventuuri ja asjakohaste majandamismeetmete ülevaatus spetsialistide poolt, millega tagatakse, et metsamajandamistegevus ei ohusta liikide säilimist (nt on määratud majandamistegevusest kõrvale jäetavad alad või planeeritud kohanduv majandamine, näiteks valikraie).</p> <p>Hankimine metsapiirkondadest, kus kontrollitud puitu tarnivad metsamajandajad suudavad nende väärtuste kaardistamata leiukohad tuvastada ja neid ohtude eest kaitsta. Tarneüksustel ja naaberaladel tehakse enne raiet kõrgete kaitseväärtuste inventeerimine ja see kinnitab, et kavandatud majandamistegevused ei kujuta ohtu kõrgetele kaitseväärtustele.</p> <p>Metsamajandamistegevuste käigus tuntakse ära kõrgeid kaitseväärtused ja neid kaitstakse. Raielankide pisteline kontroll.</p> <p>Puidu jälgimise süsteemid.</p> <p>Asukohaandmete kontroll (GPS, raielankide geograafilised asukohaandmed).</p>

3.4	<p>Mõnel juhul, kui kohalikud kogukonnad olenevad metsapiirkondadest pärit veest ja joogiveele juurdepääsu kaitseks ei ole seadusandlikke võimalusi, võib riigi riskihindamisega nõuda konsulteerimist huvirühmadega ja vaba eelnevat teadlikku nõusolekut.</p> <p>Kasutatakse võtteid ressursside kahjustamise või kurnamise ennetamiseks.</p> <p>Kaitsevööndite kehtestamine, teatavate seadmete keelustamine, tee-ehituse, sh ajutiste sildade täiustamine, raietööd ainult külmunud pinnasega.</p> <p>Kasutatakse valikraie süsteeme.</p>
3.4 – 3.6	<p>Huvirühmadega konsulteerimine tõendab, et põlisrahvad, tavale tuginevad rahvad ja/või kohalikud kogukonnad, kellel on hankepiirkonnas traditsioonilised metsamajandamistegevuse õigused, on andnud vaba eelneva ja teadliku nõusoleku.</p>
4.1	<p>Siduvad kirjalikud kokkulepped tarnijatega vähendavad riski, et tarnitud materjal pärineb metsamaadelt, mis on raadatud istandikeks või mittemetsanduslikuks otstarbeks, või tagavad, et materjal pärineb vastuvõetavatest raadamiskohtadest (nt raadamine, mis on looduskaitsealiselt kasulik, maksimaalse suurusega SLIMF-allikad, avalikult heaks kiidetud muudatused linnapiirkondade tsoneeringus jms).</p> <p>Pädeva asutuse antud raielubade kontroll näitab, et raadamist ei toimu või toimub ainult vastuvõetav raadamine.</p> <p>Raadamisega seotud kokkuleppe ja menetluste täitmise kontroll.</p> <p>Organisatsiooni hankepoliitika ei luba looduslike metsade raadamist istandikeks või mittemetsanduslikuks kasutamiseks ja see on tarnijatele teada.</p> <p>Dokumentide kontroll. Tarnijate koolitamine.</p> <p>Intervjuud metsamajandajatega. Raielankide külastamine.</p> <p>Huvirühmadega konsulteerimine tõendab, et tarnijad ei ole seotud metsade raadamisega.</p> <p>Hangitavad liigid ei kasva hankepiirkonna metsades, mida ohustab raadamine.</p>
5.1	<p>Tarneahelates on välistatud selliste liikide hankimine, mis on tuvastatud kui potentsiaalsed geenmuundatud „liigid“.</p> <p>Tarneüksused, kus leidub geenmuundatud puid, on hankimisest kõrvale jäetud.</p> <p>Vastuvõtupunktis rakendatakse teste geenmuundatud puudelt pärit puidu tuvastamiseks. Kontrollkäik kinnitab, et geenmuundatud puid ei hangita.</p> <p>Istikute päritoludokumentide kontroll. Dokumentide tõepärasuse ja kvaliteedi kontroll.</p>

Lisa F Osalemine FSC kiuanalüüsi programmis (informatiivne)

Osalemine FSC kiuanalüüsi programmis hõlmab järgmist.

1. Osalemise kinnitamine

- 1.1 Organisatsioon teatab sertifitseerijale kirjalikult oma nõusolekust osaleda FSC kiuanalüüsi programmis, kasutades allpool esitatud vormi.
- 1.2 Sertifitseerija teatab organisatsiooni osalemisest FSC tarneahela terviklikkuse programmile (fiber-testing@fsc.org), saates allkirjastatud vormi koopia.
- 1.3 FSC tarneahela terviklikkuse programm kinnitab osalemise ja teavitab organisatsiooni allpool kirjeldatud osalemisprotsessist.

2. Juhised proovide saatmiseks

- 2.1 FSC tarneahela terviklikkuse programm palub organisatsioonil saata igast tooterühmast esindusliku proovi USA metsamajandustoodete laborisse (US Forest Products Lab) ja teatab sellest palvest sertifitseerijale.
- 2.2 Kui proov on kiudtoode, peab see olema vähemalt mõõtudega 15 X 21 cm (nt A5 paberilehe suurune); eelistatavalt 2-3 lehte Kui proov on täispuidust toode või puitkiudplaat, peab see olema vähemalt mõõtudega 10 x 7 x 3 cm (nt kaardipaki suurune).
- 2.3 Organisatsioon täidab alljärgneva proovi esitamise vormi, edastab selle koos näidisega otse metsamajandustoodete laborisse ning saadab vormi koopia e-posti aadressile fiber-testing@fsc.org.

3. Tulemused

- 3.1 FSC tarneahela terviklikkuse programm sisestab tulemused keskandmebaasi, mida haldab FSC International.
- 3.2 FSC tarneahela terviklikkuse programm jagab tulemusi organisatsiooni ja sertifitseerijaga.

FSC kiuanalüüsi programmis osalemise nõusoleku vorm

Käesoleva vormi peavad täitma organisatsioonid, kes soovivad rakendada standardit *FSC-STD-40-005 V3-1 FSC kontrollitud puidu hankimise nõuded* (lisa A, punkt 1.2), ja see tuleb esitada sertifitseerijale PDF-vormingus. Sertifitseerija vastutab dokumendi esitamise eest FSC tarneahela terviklikkuse programmile ja saatekviitungi säilitamise eest. Dokument tuleb saata e-posti teel aadressile fiber-testing@fsc.org.

Organisatsiooni nimi (nagu märgitud FSC sertifikaadis):	
Organisatsiooni FSC esindaja nimi ja meiliaadress:	
Peakontori aadress (tänav ja majanumber, postiindeks, linn):	
Kontrollitud puidu kood:	
Kõrvaltoodete loetelu:	
Kõrvaltoote päritoluriik (-riigid):	
Taimeliik:	

Kinnitan, et ..... (organisatsiooni nimi) soovib osaleda FSC kõrvaltoodete kiuanalüüsis, andes FSC käsutusse organisatsiooni FSC-sertifitseeritud materjalide proovi, juhul kui üks organisatsiooni proovidest satub valimisse.

Organisatsioon on teadlik, et FSC võetud proovide esimene analüüs on tasuta. Järgmised analüüsid on tasuta juhul, kui eelmised tulemused ei osuta lubamatute koostisosade olemasolule. Kui organisatsiooni materjalist võetud proovidest leitakse lubamatuid koostisosi, peab organisatsioon tasuma tema proovide kiuanalüüsi kulud.

Organisatsioon teeb hindamise käigus sertifitseerijale kättesaadavaks kõik FSC-It saadud kiuanalüüsi tulemused.

.....

Organisatsiooni FSC esindaja allkiri

.....

Koht, kuupäev

Proovi esitamise vorm

Esitage FSC-le ja USA metsamajandustoodete laborile iga proovi kohta järgmine teave.

Tootja	
FSC litsentsi number	
FSC tarneahela kood	
Arvepidamisüksus #	
FSC tootemärgise väide (kui märgist kasutatakse)	
Väidetav liik	
FSC arvel kasutatud väide (nt: FSC Mix Credit, FSC Mix x%, FSC 100%/Pure, FSC Recycled Credit, FSC Recycled x%, FSC Controlled Wood)	
Väidetav päritoluriik (kui märgitakse)	
Toote foto (vabatahtlik)	

Saaja aadress: Forest Products Laboratory; Attn: Alex Wiedenhoef – FSC Project; One Gifford Pinchot Drive; Madison WI 53726-2398; USA.

**Lisa G Ettevõtte põhjaliku riskihindamise vorm (inglise keeles, informatiivne)
Extended company risk assessment template (informative)**

This template provides examples of a risk assessment. Additional examples with graphical presentation are provided in FSC-PRO-60-002a FSC National Risk Assessment Framework.

Controlled wood extended company risk assessment
DEVELOPED BASED ON THE STANDARD *FSC-STD-40-005 V3-1* Requirements
for Sourcing FSC Controlled Wood

Date of preparation:	DD-MM-YYYY
Date of the last review:	
The organization <i>Name:</i> Responsible staff and email address: Entity developing risk assessment <i>Name:</i> Responsible staff and email address:	
The certification body <i>Name:</i> Responsible staff and email address: <i>Date of the last approval:</i>	
Area(s) under assessment:	

Extended company risk assessment performed for supply area(s) or part thereof not covered by an approved FSC risk assessment

1. Extended company risk assessment

Area under assessment: (name of the country/region allowing for quick identification, e.g. Germany, North Rhine-Westphalia)

NOTE: Whether separate descriptions of areas under assessment shall be provided or not depends on the scale of the assessment (consult Section 2.3. of FSC-PRO-60-002a)

Country: (e.g. Germany)

Geographic area covered by the assessment: (e.g. states, counties, provinces, bio-regions, eco-regions, water catchments, watersheds, etc.; e.g. North Rhine-Westphalia)

Are maps of the sourcing area provided²⁴?   Yes   No

Specify directory to the maps: .... (E.g. Annex X to the extended company risk assessment, online portals, directory to the files)

Controlled wood category 1: Illegally harvested wood

1. Identification of applicable legislation
 Applicable legislation identified based on data available on the GFR
Describe how the list available on the GFR was reviewed to ensure it is complete and up-to-date:

.....

²⁴ Providing maps directly with the extended company risk assessment means that the organization

- Applicable legislation identified using other sources

Provide the location of the list of applicable legislation developed based on FSC-PRO-60-002a and structured according to Table 1 in FSC-PRO-60-002a:

.....

(E.g. see Annex X to the extended company risk assessment/directory to the file with the list)

Specify sources of information used for identification: .....

(E.g. FSC FM National Standard, expert evaluation, list provided by NGO and/or governmental institutions)

NOTE: Links to existing governmental databases are not sufficient for the identification of applicable legislation.

2. Assessment of enforcement of the applicable legislation;
Assessment for the indicators in the same sub-category of law may be jointly presented.

Indicator (Applicable legality categories and sub- categories) (1)	Sources of information ²⁵ (2)	Risk determination and specification (if not low risk) Provide numbers of thresholds ²⁶ that are met. JUSTIFY THE OUTCOME (for each threshold). (3)	Functional scale ²⁷ (4)	Control measures (5)
Example 1				
Legal rights to harvest				
1.1 Land tenure and management rights.	World Bank Worldwide Governance Indicators: info. worldbank.org/g overnance/wgi/ sc_country.asp; NGO report on issuing and controlling of	Low (1): Land and management rights are clearly defined in the legis- lation. Sources confirm enforce- ment of these laws (general assessment of law enforcement based on international indicators and lack of evidence of violation of these laws).	–	–
1.2 Concession licenses.	licensing and planning (avail- able at: ...) Transparency In- ternational http:// www.transpare ncy.org/poli- cy_research/sur- veys_indices/cpi for Transparency	Specified (2) NGO report provides information that, even though there is no violation of regulations about planning and management, re- quired concession licenses are often issued with a delay and outdated. This problem, howev- er, exists in a great majority for private forest.	Ownership: ‘Specified risk’ – pri- vate forest; ‘Low risk’ – other forests.	Where concession is required, sourcing from forest areas with valid con- cession license.
1.3 Management and harvesting planning.	International indi- ces; Government report on land management and rights (NGO, available at....)	Low (1): Sources confirm enforcement of these laws (general assessment of law enforcement based on international indicators and lack of evidence of violation of these laws).	–	–
1.4 Harvesting permits.		Low (1): Sources confirm enforcement of these laws (general assessment of law enforcement based on international indicators and lack of evidence of violation of these laws).	–	–

²⁵ Provide justification why only these sources were used in the assessment.

²⁶ See threshold number as provided in FSC-PRO-60-002a.

²⁷ Spatial units based on non-geographical characteristics, e.g. type of forested area tenure/ownership, scope of management, scale, intensity, and risk.

Example 2				
1.14 Free, Prior and Informed Consent.	Royal Institute of International Affairs: www.illegal-logging.org (provide <u>directory to relevant report!</u>); Expert overview on laws regulating traditional rights (report: ...).	Specified (2) Expert overview shows that Indigenous Peoples' rights are inconsistently described in the existing legislation. Reports of RIIA indicate that traditional laws are violated in terms of access to the forest.	IP presence: 'Low risk' for area not occupied by IP; 'Specified risk' for area occupied by IP (keep consistency with cat. 2 assessment)	Documentation confirms that Free, Prior and Informed Consent (FPIC) was given; keep consistency with cat. 2 assessment)
1.15 Indigenous Peoples' rights				

Controlled wood category 2: Wood harvested in violation of traditional and human rights

1	2	3	4	5
Example 1				
2.3. The rights of Indigenous Peoples and traditional peoples are upheld.	Legality assessment (see controlled wood category 1);	Specified (22): See risk specification for indicators 1.14 and 1.15.	IP presence: 'Low risk' for area not occupied by IP; 'Specified risk' for area occupied by IP	Documentation confirms that FPIC was given
Example 2				
2.3. The rights of Indigenous Peoples and traditional peoples are upheld.	Applicable legislation (see controlled wood category 1); NGO report about nomads entering region covered by the area under assessment. ILO database (...)	Specified (24): NGO reports confirm seasonal presence of Indigenous Peoples in the northern part of the area. There are no laws nor regulations, as well as no other practices ensuring respect to traditional laws, and NGO reports provide evidence of violation of these laws. Sources challenging NGO findings do not provide sufficient contra-arguments for report contents.	IP presence: 'Low risk' for area not occupied by IP; 'Specified risk' for area occupied by IP	Documentation confirms that FPIC was given

Controlled wood category 3: Wood from forests in which high conservation values are threatened by management activities

HCV category	Data ²⁸ used for HCV identification	Identified threats (provide sources ²⁷)	3	4	5
<i>Example 1</i>					
3.1 HCV 1	<i>Known and available inventory data relevant for HCVs. Threatened species recovery plans/ implementation reports. (...)</i>	<i>Habitat removal (Act of forest ....; Code of practice of Public State Forest XX)</i>	<i>Specified (8): Management regulations do not require protection of birth sites of HCVs. As within the area species XX require seasonal protection, habitats of these species are being removed. Country is signatory to CBD but reports show little progress in achieving CBD targets. The problem does not occur within the areas of nature protection (particularly: national parks and reserves) and in the forest areas managed by public state forest due to internal regulation.</i>	<i>'Low risk': Public state forest (identified risk is mitigated by internal code of practice and existing evidence confirms that code is respected). 'Specified risk': rest of the area.</i>	<i>Sourcing from areas where seasonal birth sites are not logged during breeding season; Ex. of verifiers: agreements with forest managers that confirm implementation of CMs.</i>

Where an HCV assessment framework that meets FSC controlled wood requirements for HCV presence and threat assessment as provided in *FSC-PRO-60-002a* has been developed by the relevant FSC National Office, it shall be applied in the extended company risk assessment for controlled wood category 3.

²⁸ Provide justification why only these sources were used in the assessment.

Controlled wood category 4: Wood from forests being converted to plantations or non-forest use

1	2	3	4	5
<i>Example 1</i>				
4.1 (...)	Legality assessment (see controlled wood category 1);	Low (2): Legislation only allows removal of forest ecosystems (including conversion to plantation) for the purpose of investments of public priority (high speed road development, establishment of water bodies serving as a means for fire-protection and water supply, etc.). Clear cuts are allowed in the legislation but regeneration of felled areas is required in time short enough to protect ecosystem values from degradation. Controlled wood category 1 assessment confirms law enforcement.	–	–
<i>Example 2</i>				
4.1 (...)	Spatial database of sourcing forest area. Land cover reports.	Low (1): Spatial data available on the database confirm that spatial threshold in the indicator is met. Additionally, governmental reports (past five years) dealing with land cover changes confirm that conversion does not exceed the threshold.	–	–

Controlled wood category 5: Wood from forests in which genetically modified trees are planted

1	2	3	4	5
<i>Example 1</i>				
5.1 There is no commercial use of genetically modified trees.	Legality assessment (see controlled wood category 1);	Low (1) Introduction of GM trees to forest areas is forbidden according to the law. Controlled wood category 1 assessment confirms law enforcement.	–	–

2. List and contact details of experts involved in the risk assessment

Controlled wood category 1

1. (Provide name and contact details or references to publicly available expertise)

Areas under assessment: (Include areas under assessment where the expert was involved²⁹)

Controlled wood category 2

1. (Provide name and contact details or references to publicly available expertise) (Etc.)

²⁹ Applies when an extended company risk assessment covers more than one area under assessment.

Lisa H Standardi versioonide 2-1 ja 3-1 võrdlustabel (inglise keeles, informatiivne) Matrix of changes between versions 2-1 and 3-1 of the standard (informative)

V2-1	Changes in V3-1
A Scope	Designed as a due diligence system, and therefore includes risk mitigation and not only verification through a verification program. Limited to material supplied without an FSC claim.
B Standard effective date	01 July 2016
C References	Requires the use of approved FSC risk assessments, approved controlled wood documents (therefore any national guidance approved by FSC is included), and a separate procedure for conducting an extended company risk assessment where relevant.
D Terms and definitions	Changes and updates in key definitions, introducing integrity in FSC normative documents.
Part 1: Quality system requirements	
1. Company policy	Not required – the revised standard requires the implementation of all its requirements. The requirement for a policy has been revised in the revision of the standard <i>FSC-STD-40-004</i> .
2. Procedures	The requirements have been included in Section 5.
3. Training	The requirements have been removed as it is already covered by the superior standard <i>FSC-STD-40-004</i> . However, requirements for competence were kept.
4. Records	The requirement has been kept and extended with the collection of information to be made publicly available. Different sets of information are required depending on the risk designation of the supply area.

Part 2: FSC Controlled Wood supply requirements	The requirements of this section have been incorporated into DDS requirements and relate to obtaining information.
5. Supplier identification	Knowledge about suppliers remains a requirement. Documentation focuses on material and not on suppliers. Material must be identified as originating from a low or specified risk area according to risk designations provided in the FSC risk assessment. Requirements for information on supply chains have been included.
6. FSC-certified inputs from FSC-certified suppliers	Excluded from V3-1. Requirements for FSC-certified inputs, and inputs from certification according to <i>FSC-STD-30-010</i> , are included in the standard <i>FSC-STD-40-004</i> .
7. FSC Controlled Wood inputs from suppliers certified to deliver FSC Controlled Wood	Excluded from V3-1. Requirements for FSC certified inputs, and inputs from certification according to <i>FSC-STD-30-010</i> are included in the standard <i>FSC-STD-40-004</i> .
8. FSC Controlled Wood inputs from non-FSC-certified suppliers	Version 3-1 of the standard provides requirements for non-FSC-certified supplies only, including material that was previously certified/controlled but supplied without an FSC claim.
9. Uncontrolled wood inputs	Requirements were aligned with the CoC requirements in <i>FSC-STD-40-004</i> – mixing with non-eligible inputs is not allowed. This can be avoided by implementing adequate control measures.
10. Species listed on CITES	The requirements for certificates for CITES species have been incorporated into requirements for obtaining information on material.

Part 3: Risk assessment and verification program	
11. Risk assessment	<p>The standard requires the use of FSC risk assessments where available. Where not available (in unassessed areas), the standard provides requirements for a risk assessment by the organization (detailed in Annex A), which may either involve a company risk assessment, based on Annex 2 of version 2-1 of the standard, or an extended company risk assessment. Requirements for an extended company risk assessment are included in the procedure addendum <i>FSC-PRO-60-002a</i>.</p> <p>The scope of publicly available information on the assessments has been extended. The term 'district' has been replaced by the term 'supply area'. The documentation of the origin of material must allow the material to be traced back to the area of homogeneous risk within the supply area and be consistent with areas assessed by the NRA (or CNRA). Documentation confirming the supply units of origin is required if/when field verification is implemented as a control measure. Please note that risk categories have changed.</p>
12. Verification program for wood supplies identified as coming from low risk sources	The requirements for sourcing from low risk areas have been kept, with the addition of requirements for assessing risk of mixing in supply chains.
13. Verification program for wood supplies from sources with unspecified risk	<p>The requirements for the verification of material from unspecified risk areas have been replaced by the requirements for risk mitigation when sourcing from specified risk areas.</p> <p>Risk mitigation is based on risk specifications provided in the relevant risk assessment. The standard also regulates risk mitigation if unspecified risk is designated in a risk assessment.</p> <p>Field verification and stakeholder consultation (conducted by the organization) are possible control measures and may not always be necessary. Control measures may also only verify documentation, or ensure that material is excluded.</p>
14. Complaints mechanism	The requirements have been kept and extended.

Part 4: Sale of FSC Controlled Wood	The requirements have been removed as they are covered by the superior standard <i>FSC-STD-40-004</i> .
15. Supplying FSC Controlled Wood	The requirements have been removed as they are covered by the superior standard <i>FSC-STD-40-004</i> .
Annexes	
Annex 1 Glossary of terms	The Annex has been removed and the relevant references are provided in the Terms and Definitions section.
Annex 2 Criteria for assessing risk	The Annex has been removed and the relevant requirements were revised and included in Annex A.
Annex 3 Requirements for company verification program	The requirements have been replaced by the requirements for DDS, included in the main body of the standard.
Annex 4 Provisions for claims related to FSC Controlled Wood	The Annex has been removed. The requirements are covered by existing standards applicable for CoC-certified organizations (<i>FSC-STD-40-004</i> , <i>FSC-STD-50-001</i>).
ADVICE-40-005-01 The concept of “district” in risk assessments	‘District’ has been replaced by ‘supply area’. Requirements were incorporated into Annex A.
ADVICE-40-005-02 Complaints about controversial activities within suppliers’ FMUs	Requirements regarding complaints have been revised. They include requirements for what the organization shall do when complaints related to areas designated as low risk are received.
ADVICE-40-005-03 Can a manufacturing or trading site be defined as “district” for the purpose of conducting a risk assessment?	The requirements have been removed, as the revised standard does not require the clarification included in the Advice Note.
ADVICE-40-005-04 What kind of documentation and control is required to verify the geographical district of origin?	The requirements have been incorporated into those for evidence of origin.
ADVICE-40-005-05 Inclusion of manufacturing/trading sites in the company’s Controlled Wood verification program	The requirements have been removed, as the revised standard does not require the clarification included in the Advice Note.
ADVICE-40-005-06 Public availability of risk assessments	The requirements have been incorporated into those for reporting, and Annex A.
ADVICE-40-005-07 Minimum content and revision of publicly available risk assessment results	
ADVICE-40-005-08 What to do in cases where two companies reach contradicting results in their risk assessments of a district?	The requirement has been removed, as it is applicable for certification bodies, and not the organization. See relevant accreditation standard <i>FSC-STD-20-011</i> .

ADVICE-40-005-09 Use of guidance and risk designations developed by FSC-accredited National Initiatives	Any additional national requirements shall be approved by FSC and included in <i>FSC-PRO- 60-002b</i> . The standard references these and states that applicable national requirements are mandatory.
ADVICE-40-005-10 When shall an FSC Controlled Wood code be issued by the certification body?	The requirement has been removed, as it is applicable for certification bodies, and not the organization. See relevant accreditation standard <i>FSC-STD-20-011</i> .
ADVICE-40-005-11 Do other parts of the standard need to be implemented or evaluated for sales activities of FSC Controlled Wood?	Sales and purchases of FSC Controlled Wood are consistent with the standard <i>FSC- STD-40-004</i> .
ADVICE-40-005-12 Use of the Transparency International Corruption Perception Index (CPI) in risk assessments ADVICE-40-005-13 Is there any difference in the interpretation of High Conservation Value Forests (HCVF) between the FSC Controlled Wood standard and the FSC Principles and Criteria? ADVICE-40-005-14 How can low risk be confirmed for Category 'C' of FSC-STD-40- 005 V2-1 Clause 1.1?	The requirements have been incorporated into Annex A.
ADVICE-40-005-15 Field verification audits, results, decision making and required actions.	The detailed requirements for field verification have been removed.
ADVICE-40-005-16 What is the sampling rate and pool that certification bodies shall use for field evaluations of supplies from sources with unspecified risk?	The requirements have been incorporated into Annex A.
ADVICE-40-005-17 Documentation and procedural requirements to demonstrate the geographical district of origin for co-products	The requirements have been updated and included in Section 2.
ADVICE-40-005-18 Independence of the company verification program	The requirements have been kept, and the scope of the standard and the requirements for the DDS do not allow the standard to be implemented by an organization to evaluate forests it owns or manages unless an FSC risk assessment for all five controlled wood categories has been scheduled for an area covering the supply units by 31 December 2017.
ADVICE-40-005-19 Applicable National and Local Laws and Regulations for Controlled Wood risk assessments and verification programs ADVICE-40-005-20 Sourcing of co-products under the EU Timber Regulation	The requirements have been incorporated into Annex A.

Forest Stewardship Council®

---

ic.fsc.org

FSC International Center GmbH
Charles-de-Gaulle-Straße 5 · 53113 Bonn ·
Germany

Kõik õigused kaitstud. FSC® International 2017 FSC®F000100